

ДОКЛАДНА ЗАПИСКА
ОТ ТАНЯ ИВАНОВА ДИМИТРОВА - ЗАМЕСТИК КМЕТ НА ОБЩИНА ПРАВЕЦ

ОТНОСНО: Приемане на Мониторингов доклад на Община Правец за 2023 г. и План за действие на Община Правец за 2024г. в изпълнение на Областната стратегия за равенство, приобщаване и участие на ромите 2021 – 2030 г.

УВАЖАЕМИ ОБЩИНСКИ СЪВЕТНИЦИ,

Във връзка с изпълнението на Националната стратегия на Република България за равенство, приобщаване и участие на ромите /2021 – 2030г./ всяка област изготвя областна стратегия, а всички общини на територията на областта – общински планове.

Цялостната концепция на План за действие на Община Правец за 2024г. е в изпълнение на Областната стратегия за равенство, приобщаване и участие на ромите 2021 – 2030 г. и е съобразена със Стратегическата цел на Националната стратегия на Република България за равенство, приобщаване и участие на ромите 2021-2030, а именно: „Създаване на условия за равнопоставеност, приобщаване и участие на ромите, чрез осигуряване на достъп до права, стоки и услуги, участие във всички сфери на обществения живот при спазване принципите на върховенство на закона и недискриминация“. Общата цел на общинския план е постигане на планиране, изпълнение и мониторинг на интеграционната политика на общинско ниво. Специфичните цели включват развитие на междусекторното сътрудничество и взаимодействие с местните общности за намиране на устойчиви решения за стимулиране на социалното включване на уязвимите етнически общности и групи, планиране на дейности, които да решават специфични техни проблеми.

Очакваният ефект и въздействие от изпълнението на Плана са разширен фокус върху равнопоставеността, участието, приобщаването на ромите и засилване на политиките на социално включване. Напредъкът по изпълнението на заложените дейности по приоритетите на плана се отчита в годишен мониторингов доклад.

Предвид изложеното, основание чл. 21, ал.1, т. 12 и ал. 2 и чл. 27, ал. 3 от ЗМСМА и в изпълнение на Областна стратегия на Софийска област за равенство, приобщаване и участие на ромите 2021 – 2030 г., предлагам на Общински съвет – Правец да вземе следното

РЕШЕНИЕ:

1. Приема Мониторингов доклад за 2023г. на Община Правец в изпълнение на Областна стратегия на Софийска област за равенство, приобщаване и участие на ромите 2021 – 2030 г.

2. Приема Общински план за действие на Община Правец за 2024 г., в изпълнение на Областна стратегия на Софийска област за равенство, приобщаване и участие на ромите 2021 – 2030 г.

ВНОСИТЕЛ:
ТАНЯ ДИМИТРОВА
Заместник кмет на община Правец

Съгласувал:
Николина Борисова,
Юрисконсулт на Община Правец

Изготвил:
Мая Пенчева
експерт «Образование»

ДОКЛАД

на община Правец
за 2023 г.

за изпълнението
**ОБЛАСТНА СТРАТЕГИЯ НА СОФИЙСКА ОБЛАСТ ЗА РАВЕНСТВО,
ПРИБОЩАВАНЕ И УЧАСТИЕ НА РОМИТЕ 2021 – 2030 г.**

I. ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ

1. Община Правец

Брой на населението по етнически групи

Според последното Национално преброяване от 2021 година, общият брой на населението в община Правец възлиза на 7510 души. По официални данни, жителите в общината са разделени, според етническата принадлежност, както следва:

	<i>Численост</i>	<i>Дял (в %)</i>
Общо	7131	100,00
<u>Българи</u>	6066	85
<u>Турци</u>	15	0,20
<u>Цигани</u>	574	8,04
Други	26	0,36
Не желаят да се самоопределят	19	0,26
Не отговорили	46	0,65
Не могат да определят	385	5,40

За периода от преброяването на населението до настоящия момент, се наблюдават незначителни изменения в числеността и процентното съотношение, които се дължат предимно на отрицателния естествен прираст на населението. Голяма част от анкетираните лица не са определили етническата си принадлежност, което не показва реалния брой лица от уязвими групи- роми. Част от хората, които околното население назовава като „роми” или „цигани” се самоопределят като българи, което произтича от правото на преброяването лице само да определи етническата си принадлежност или да не посочи такава.

Населени места (квартали, махали) с компактно ромско население на територията на общината

Община Правец е съставена от 11 населени места – 10 села и 1 град, който е и общински център. Ромското население в община Правец е съсредоточено предимно в селата. Основните селища, в които има обособени групи с компактно ромско население са селата Джурово- махала „Герановица“ и махала „Беляновец“, Осиковска Лъкавица и Разлив. Безработицата, ниските доходи, невъзможността за справяне със социалните проблеми, неграмотността са сред очевидните проблеми на ромите в община Правец. Все повече семейства имат сериозни социални и финансови проблеми , ниско образование, криминални прояви, неспособност за справяне с жизнените кризи и това често води до отхвърляне възможността за грижа и възпитание на децата си. Голяма част от тях не притежават собствени земя и жилище, нямат постоянни доходи и икономическа стабилност. Тези и други причини водят до трайна бедност сред ромите и влошаване на условията, при които живеят, а оттам и до по-ниския им стандарт на живот. Вследствие на това произтича и друг обществено значим проблем - невъзможността да плащат здравните си осигуровки, което затруднява достъпа им до здравни грижи. Децата често боледуват, но не винаги посещават лекар за назначаване на лечение. Проблемите, пред които са изправени ромите, са сложни и поради това изискват интегриран подход – ниското ниво на образование, пречките на пазара на труда, сегрегацията и лошите условия на живот трябва да бъдат преодолени с помощта на координирани, взаимно подсилващи се мерки. Специфична група в риск са децата на родители, живеещи в чужбина. Поради липса на работа, родителите често пребивават в чужбина, за да търсят работа. За не малка част от децата и учениците се грижат възрастни роднини, които нямат нужния авторитет пред тях. Това води до прекъсване на преки емоционални контакти между деца и възрастни и липса на родителски контрол в случаите, когато близките не успяват да се “справят” с децата. По-ниски нива на професионална квалификация води до трудности при достъпа до пазара на труда и прави невъзможно излизането от ситуацията на бедност и маргинализация.

Брой експерти работещи по етническите и интеграционните въпроси, здравни/образователни/трудова медиатори или други.

Един от основните приоритети в управленската политика на общинското ръководство е повишаване на жизнения стандарт на хората в неравностойно положение, хората в риск, хората от малцинствените групи, чрез задоволяване на основните жизнени потребности и осигуряване на необходимия минимум качество на живот.

Достъп до необходимите социални, здравни, образователни и други услуги, се осигурява и предоставя чрез съответните специалисти.

Социалната политика на Общинското ръководство, насочена към интегрирането на представителите на ромската общност, постоянно се развива и обогатява, като чрез реализираните дейности се обхващат всички възрастови групи.

Дейностите, които се реализират чрез изпълнението на различни проекти със социална насоченост, са насочени към конкретната целева група, за която е предназначен Плана на община Правец, като това са български граждани от ромски произход и други в уязвимо социално-икономическо положение, живеещи в сходна на ромите ситуация.

За решаване на част от проблемите от особено важно значение е функциониращия на територията на община Правец по проект Център за семейно консултиране и подкрепа, който предоставя интегрирани здравно – социални и психо-социални услуги, насочени към работа със семейства от затворени рискови общности, родители, които negliжират

потребностите на децата. През настоящата година Община Правец работи по проект за надграждане на услугите за ранно детско развитие, чрез който се предоставят интегрирани услуги на деца и родители от уязвими групи, които целят подобряване достъпа до и предоставяне на качествени социални и здравни услуги, в т.ч. интегрирани междусекторни услуги, съгласно специфичните потребности на целевата група, като включват реализиране на дейности, насочени към оказване на подкрепа на семействата в грижата за децата, справяне със семейни проблеми, създаване и развитие на умения и ресурси за пълноценно социално включване и реализация. Ангажирани са медицински специалисти, сътрудници социална работа, медиатори. По проекта се предоставя достъп до здравеопазване и промоция на здравето чрез подкрепа за осигуряване на здравна детска консултация и дейности по превенция на заболяванията, патронажна грижа, услуги за ранно детско развитие. Осъществяваните дейности гарантират ранното детско развитие, чрез тях се подобрява достъпа до социални и здравни услуги, оказва се посредничество при решаване на проблемите на целевите групи, породени от социалното изключване, както и високата заболяемост и рисковете, произтичащи от нея.

В дългосрочен план се очаква предоставения „социален пакет“ от мерки да допринесе за осигуряване на достъп до качествени социални и здравни услуги за лица в риск, подобряване качеството на живот на децата, намаляване броя на отпадащите от образованието, намаляване на бедността и насърчаване на социално включване.

Общински план за интеграция на ромите

1. Да се посочи дали ли е взаимодействие между община и НПО, които работят в сферата на интеграцията и в какво се изразява.

Фондация „Социални норми“ е неправителствена организация, чиято дейност има социален характер и е насочена към подобряване условията, качеството и начина на живот на хора от различни рискови групи. Организацията е дългогодишен и коректен партньор на Община Правец, като двете институции си партнират безпроблемно и работят съвместно по изпълнението на няколко проекта със социална насоченост.

2. Да се посочи дали и как местната ромска общност е ангажирана с изпълнението на плана.

Услугите, които се предоставяха чрез изпълнението на проект „Център за семейно консултиране и подкрепа – Правец“ и в следствие по проект „Надграждане на услуги за ранно детско развитие в община Правец“, са предназначени и се предоставят на представителите на ромската общност, живеещи на територията на община Правец. Доброволното им включване като потребители на услуги, предоставяни на определена целева група, е един от показателите, че подкрепят мерките, заложили в общинската стратегия за интеграция на ромите. Специалистите, които работят с потребителите от целевите групи, провеждат постоянни консултации, беседи, съвместни дейности, работа на терен, като част от мерките за успешна интеграция на ромското население. Предоставят се интегрирани здравни, социални и образователни услуги за грижи за родители и деца от уязвими групи с цел формиране на родителски умения за грижа за децата; подкрепа на семействата в отглеждането на децата; преодоляване на семейни затруднения и развитие на умения за социална интеграция и реализация.

3. Да се опишат конкретни трудности и пречки, срещани при изпълнение на местните планове за интеграция на ромите, препоръки и предложения за тяхното решаване.

С потребителите на услугите не се работи безпроблемно. Част от тях продължително участват в провежданите мероприятия, единствено с цел облага от материалите, които се им се осигуряват за стимулиране участието им в дейностите.

Друг важен проблем е свързани със социално-икономическото положение на ромите, който оказва влияние върху тяхната връзка с образователната система и предизвикват трудности при интеграцията и развитието на ромските деца и юноши (ранното отпадане и ниския успех в училище). В някои случаи те не виждат важността или необходимостта да се получи външна подкрепа за децата им, в други случаи родителите отстъпват правото за вземане на окончателно решение на своите деца.

В училищата с преобладаващ брой ученици, за които българският език не е майчин, сериозен проблем е недоброто владение на български език към момента на постъпване в първи клас. Много често те не посещават подготвителна група или подготвителен клас, не разбират смисловото значение на много думи, често използваните от тях изрази са смесица от български и майчин език. Овлабяването в достатъчна степен на умения за правилно устно и писмено речево общуване на книжовен български език затруднява работата на учителите в начален етап и в голяма степен пречи на учениците при постъпване в прогимназиален или гимназиален етап на обучение, като ги превръща в потенциално отпаднали ученици. Причините за това са в семейството и близкото обкръжение на тези деца, които говорят на майчиния си език. Последици от този процес са липсата на всякакъв родителски контрол, предоставяне на родителските права на роднини и дълго отсъствие на ученици от учебния процес. Има ромски родители, които избягват отговорността и способността на семейството да контролира децата си. Например, те могат да приведат аргумента: “Ако хлапето не иска да учи, какво искате от мен да направя?” Понякога на ромските юноши се дава много власт сами да решават, и ако не искат да ходят на училище, те не ходят, дори ако семейството иска това от тях. Детето има власт, а родителите нямат авторитет. Много ромски семейства оставят децата да правят каквото си искат заради погрешното убеждение, че така изразяват обичта си. Все още е сериозен проблемът с учениците, които завършвайки основно образование не продължават в гимназиална степен. Една от причините за това са разходите за пътуване до градовете, които са непосилни за по-бедните семейства. Запазени патриархални обичаи като ранните бракове са друга причина, която възпрепятства образованието на ромските момичета в гимназиална степен. Сезонната трудова миграция сред определени групи на територията на общината придобива масов характер, като последица от този процес е липсата на родителски контрол. Част от децата пътуват в чужбина с родителите си, което води до тяхното отпадане от училище. Понякога се оказва трудно да се поддържа постоянна връзка със семейството, поради фактора миграция, към която някои семейства са принудени да пристъпят по икономически или свързани със заетостта причини.

Друг проблем пред специалистите са бързо разпространяващите се заразни и вирусни инфекции в обособените ромски махали, negliжиране на заболяванията, които пряко застрашават здравето им по време на реализация на дейностите.

Препоръки:

- В определени особени ситуации може да се наложи да се прибегне до референтни фигури като посредник или медиатор. Тази фигура може да бъде друго семейство, участващо в дадена интервенция, медиатор, социален работник или учител, който работи със семействата и е добре възприеман от тях и др.
- Да се мотивират семействата да участват в училище и да се възползват от възможностите да се срещнат с възпитатели и учители в училище, като се направят тези пространства по-гъвкави и да се адаптират така, че ромите да не се чувстват изолирани.
- Да се подпомогнат семействата да се справят с натиска, под който са поставени в собствената си среда, като се аргументира значението на образованието за намиране на работа и подобряване начина на живот.

- В много случаи бабите и дядовците или други членове на семейството са тези, които се грижат за децата. Поради това е препоръчително да се работи с цялата семейна единица, така че в случай на отсъствие на родителите, интервенцията да продължи с наставниците и хората, които се грижат за децата.
- Необходимо е да се повиши осведомеността за това как интервенцията, която предлагаме, ще е от полза за всички членове на семейството: чрез осигуряване на подкрепа за достъп до здравеопазване, образование, насочване към заетост, жилищно настаняване и др.

4. Общинският план за интеграция на ромите включен ли е в Плана за развитие на общината?

Част от дейностите от Общинският план за интеграция на ромите са залегнали в Плана за интегрирано развитие на общината- 2021-2027г.

II. МЕРКИ ОТ НПД, ЗАЛЕГНАЛИ В ОБЩИНСКИЯ ПЛАН ПО ПРИОРИТЕТИ

1. ПРИОРИТЕТ ОБРАЗОВАНИЕ

Цялостната политика на община Правец за приобщаване на ромските деца в училище е насочена към създаване на условия за подкрепа на индивидуалността на всяко дете/ученик чрез премахване на пречките пред ученето и към създаване на възможности за развитие и участие на децата и учениците във всички аспекти на живота. Повишаването на обхвата на децата и учениците в задължително предучилищно и училищно образование и намаляването на дела на отпадналите и преждевременно напусналите училище са сред най-важните задачи в областта на образованието. В тази връзка се прилага Механизъм за съвместна работа на институциите по обхващане, включване и предотвратяване на отпадането от образователната система. Усилията на местната власт и екипите на общинските образователни институции целят осигуряване на повишаване благосъстоянието на децата и на младите семейства от общината чрез допълнителни и необходими инвестиции в ранната детска грижа, предучилищното, училищното образование.

Образователните институции на територията на община Правец изпълнява мерки за осигуряване условия за осъществяване на приобщаващо образование, което се изразява в прилагането на диференциран и индивидуализиран подход към децата и учениците, включително от уязвими групи, в това число роми, чрез компенсиране на затрудненията при усвояването на учебното съдържание, липсата на мотивация и трудностите при завършване на клас, етап или степен на образование. Прилагат се мерки и за развитие потенциала на онези от тях, за които майчиният език е различен от българския и които не владеят добре български език. В детските градини и училища, с концентрация на роми са назначени образователни медиатори за подпомагане взаимодействието с родителите и съдействие при обхващането на деца и ученици, подлежащи на задължително обучение.

Заедно с работата по Механизма за съвместна работа на институциите по обхващане и включване в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст приоритетно се осъществява и работа с родители от уязвими групи, в това число роми. Медиатори и социални работници ежедневно работят на терен и осъществяват консултативна подкрепа за промяна на нагласите за образованието, съдействие при записване на деца в детска градина и училище.

Цели	Задачи	Дейности	Отговорни институции	Реализирани дейности през 2023 г.	Резултати за 2023 г.
1.Гарантиране правото на равен достъп до качествено	1.1.Обучение в дух на толерантност и недискриминация	1.1.1.Осъществяване на обучения в дух на толерантност, чрез съхраняване и	Училищата и детските градини	"Ден на толерантността" в ПГПЧЕ"Алеко Константинов", НПГ по КТС и	

образование, включително чрез интеграция на ромски деца и ученици в етнически смесени детски градини и училища на територията на община Правец.	в детските градини и училищата	развитие на културната идентичност на децата в уязвимо положение		ОУ "Васил Левски"- град Правец, ОУ"Л.Каравелов"-с.Осиковица и ОУ"Христо Ботев"- Джурово; ОУ "Васил Левски" с. Видраре; „Живеем заедно, празнуваме различно” - ОУ"Л.Каравелов"-с.Осиковица; Празник под мотото "Слънцето свети еднакво за всички" в ОУ "Васил Левски" с. Видраре; Осигурен транспорт на децата от населените места до детско заведение; Регулярни проверки и санкциониране на родители, неосигурили присъствието на децата си в училище и ДГ.	Брой мероприятия- 7 Брой участници- 840
Цели	Задачи	Дейности	Отговорни институции	Реализирани дейности през 2023 г.	Резултати за 2023 г.
	1.2.Подготовка на децата в ранна детска възраст (3-6 години) за бъдещо пълноценно включване в образователния процес, особено на деца от малцинствени етнически групи	1.2.2. Услуга „Допълнителна педагогическа подготовка за повишаване на училищната готовност на децата за равен старт в училище” по проект „ Център за семейно консултиране и подкрепа- Правец”	Община Правец	Допълнителна педагогическа подготовка за повишаване на училищната готовност на децата за равен старт в училище за деца от уязвими семейства от затворени общности, включени в летни групи в Правец, Джурово и Осиковица.	Подкрепени са 45 деца от уязвими семейства от затворени общности, на които им предстои да постъпят в 1 клас.

	2.2.Осигуряване на инструменти в системата на предучилищното и училищното образование	2.1.1.Установяване на факторите, водещи до преждевременно отпадане	Общината Училищата Детските градини	Извършен проучване от колективите на учебните заведения; Реализиране на Проект „Всеки ученик ще бъде отличник” към ЦМЕДТ „Амалипе” в ОУ”В.Левски”-с.Видраре	Брой проучвания – 1 Брой обхванати- 298
Цели	Задачи	Дейности	Отговорни институции	Реализирани дейности през 2023 г.	Резултати за 2023 г.
	2.1.Осигуряване на редовна посещаемост и задържане в училищата чрез изготвяне на индивидуални програми за децата, застрашени от отпадане;	2.2.1.Разработване на училищни програми за превенция от отпадане от училище на ученици от етническите малцинства	Учебните заведения	Изготвени индивидуални училищни програми за работа с деца, застрашени от отпадане от училище в ОУ”В.Левски”-с.Видраре, ОУ”Христо Ботев”-с.Разлив и ОУ”Л.Каравелов”-с.Осиковица ОУ „ Хр. Ботев” с. Джурово Изготвени профили на ученици, застрашени от отпадане от училище	Брой изготвени училищни програми – 4 Брой обхванати - 26
	2.2.Прилагане на разнообразни форми и програми за работа с деца с трудности и дефицити в обучението и отпаднали от училище с цел тяхната реинтеграция	2.4.1.Разработване на програми за деца с трудности 2.4.2.Разработване на програми за занимания през лятото	Община Правец Училищата	Изготвена и реализирана програма за работа с деца с трудности в ОУ”Васил Левски”-гр.Правец; Разработени програми за занимания с децата през лятото в 5 училища. Участие на доброволци от чужбина в ОУ”В.Левски”-с.Видраре	Брой изготвени програми -1 Обхванати деца – 12 Брой изготвени програми -5 Обхванати деца – 43

Цели	Задачи	Дейности	Отговорни институции	Реализирани дейности през 2023 г.	Резултати за 2023 г.
		2.4.3.Участие в проект на МОН; Проект „Подкрепа за успех”		Сформирани групи във всяко училище за работа с деца с обучителни затруднения по БЕЛ и математика	Обхванати деца – 134
		2.4.4. Организиране на занимания по интереси		Сформирани групи във всяко училище и провеждане на занимания по интереси в различни направления	Обхванати деца – 495
		2.4.5. Участие проект „Равен достъп до училищно образование в условията на кризи“		Закупуване на технически средства за педагогически специалисти и ученици за обезпечаване на образователния процес в условията на кризи	Закупени електронни устройства във всяко училище
	3.1.Презентиране и провеждане на проучвания, от деца и ученици, свързани с културната им идентичност	3.1.1.Проучване и демонстриране на различни обичаи	Училищата Детските градини	„Ромска Василица”- ОУ”В.Левски”-с. Видраре и ОУ”Л.Каравелов” с. Осиковица	Брой обичаи-2 Брой включени деца-78
	3.2.Формиране на извънкласни форми за занимания по интереси свързани със съхраняване на етническата идентичности и популяризиране на традиционни танци, занаяти и обичаи	3.2.1.Създаване на клубове по интереси; 3.2.2.Сформиране на групи по СИП в областта на културата, фолклора и традициите на различните етноси, танцови формации; изкуства;	Учебните заведения	СИП”Ромски фолклор”- ОУ”В.Левски”-с.Видраре, ОУ”Л.Каравелов”-с.Осиковица театрална формация „Шарен свят” и Клуб „Сръчковци” в с.Джурово и с. Осиковица	Брой обхванати деца-183 Брой изяви на общинско ниво - 3
	4.1.Повишаване на ангажимента на родителите роми и	4.1.1.Ангажиране на родители на деца и ученици от	Училища и детски градини	-дейности на „Родителски клуб” в ОУ”В.Левски”-с.Видраре.	Брой включени родители-9

	засилване на тяхното сътрудничество с училищата и детските градини	малцинствата в училищния живот 4.1.2.Работа с родители от уязвими семейства , които възпрепятстват редовното посещение на децата си в детска градина 4.1.3. Назначаване на образователни медиатори в детските градини и училищата.	Община Правец Детски градини	- Включване на родителите от всички учебни и детски заведения в организацията и провеждането на празници от културния календар - Включване на родители в дейности за мотивиране редовното посещение на децата си в детска градина по проект „ЦСКП Правец” Назначени медиатори в детските градини и училищата с концентрация на роми.	Брой включени родители-124 Брой включени родители- 32 5
	4.2.Обучение на родителите на децата от ромската общност с цел засилване на родителската роля в процеса на възпитаване, образование и здравно развитие	4.2.1.Разработване на програми и провеждане на обучение	Община Правец	Организиране на семинари по дейността „Училище за родители“, проведена Кръгла маса „Преодоляване на негативни обществени нагласи чрез образователна интеграция” и среща с родители” на тема „Формирането на толерантност”.	Брой включени родители-87
5.Усъвършенстване на условията за качествено образование, на квалификацията на педагозите за взаимодействие в мултиетническа среда	5.1.Прилагане на система от стимули и мерки за въвеждане на интеркултурно образование във всички етапи	5.1.1.При определяне на диференцираното заплащане в картите за оценка да се включи компонент „интеркултурна компетентност”	В рамките на държавния и общинския бюджет	При оценяването на директорите отчетен компонент „интеркултурна компетентност”	Брой оценени директори-4

	5.2.Формиране на интеркултурна компетентност на директори, учители и други педагогически специалисти	5.2.1.Квалификация на учители, директори и др. педагогически специалисти за работа в мултикултурна среда	МОН Община Правец училища ЦМЕДТ „Амалипе”	Участие на учители в обучение за работа в мултиетническа и интеркултурна среда	Брой обучени учители – 8
--	--	--	--	--	--------------------------

2. ПРИОРИТЕТ ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ

- Подобряване на здравната помощ за децата в предучилищна възраст
- Подобряване на профилактичните дейности сред ромското население
- Повишаване на здравните знания и информираността на ромското население

Негативно влияние върху здравословното състояние на децата оказват ранните бременности и недостатъчното наблюдение и грижи за децата, най-вече сред семействата от ромската общност. Трудно се провеждат задължителните имунизации, поради липсата на пълно съдействие от страна на родителите поради тяхната ниска здравна култура.

В сравнение с други общности, здравословните проблеми при децата от ромска общност са най-големи, което се дължи на множество рискови фактори.

По Национална здравна карта в община Правец са определени 7 практики за извънболнична медицинска помощ. В общинска сграда – Поликлиника гр. Правец са разположени 2 броя медико-технически лаборатории. В същата сграда се помещават кабинети на 2 общопрактикуващи лекари и 1 стоматолог. Към момента работят 4 общопрактикуващи лекари, като пациентите от незаетите практики – 1 за град Правец и 1 за селата Калугерово, Своде и Правешка Лъкавица се обслужват от общопрактикуващите лекари от останалите практики и от лекари от Ботевград и Етрополе. Практиката в селата Калугерово, Своде и Правешка Лъкавица е непривлекателна поради малкия брой пациенти и наличие на преобладаващ брой възрастни хора - носители на повече от едно хронично заболяване, което води и до по-големи разходи за здравно обслужване. Наличието на отдалечени махали в тези населени места също не допринася за привличането на лекари, желаещи да заемат практиката.

Здравни кабинети по Наредба №3/27.04.2000 г. за здравните кабинети в детските заведения и училищата има разкрити в ОУ „В. Левски“ Правец. ПГПЧЕ Правец. ДГ „Здравец“ и ДГ „Индира Ганди“ Правец и в детска градина в село Джурово. В селата за профилактични прегледи на децата и оценката на здравословното им състояние се разчита на общопрактикуващите лекари.

На територията на община Правец по проект функционира „Център за семейно консултиране и подкрепа“, предоставящ услугата „Подкрепа за осигуряване на здравна детска консултация и дейности по превенция на заболяванията“, обхващайки бъдещи родители и родители на деца от 0 до 7 г. от социално – слаби семейства от уязвими групи. Дейностите осигуряват на потребителите редовно наблюдение на здравното, физическо и психомоторно развитие на бебетата и децата и превенция на детските заболявания. Медицински специалисти провеждат консултации по отношение на проблеми с храненето, със съня, обучение по здравословно хранене. Оказана е подкрепа за осигуряване на здравна детска консултация и дейности по превенция на заболяванията на 293 семейства от маргинализирани общности. Много от дейностите са насочени към превенция на заразните и инфекциозните заболявания, значението на имунизациите на децата с цел мотивиране за редовното им прилагане, съдействие на личните лекари при изпълнение на имунизационния календар. Медиаторите по проекта подпомагат личните лекарите за обхващане на бременните в първия триместър от бременността с регистрация, консултации със специалист гинеколог и акушерка. Издирват деца без личен лекар и съдействат за регистрирането им, както и за провеждането на профилактични прегледи. Специалистите по проекта – медицинска сестра, акушерка, педиатър, гинеколог, стоматолог провеждат беседи за: начините за предпазване от нежелана бременност, за риска от ранната бременност, заразните болести, предавани по полов път, обучение на майката в първите грижи за новороденото, устна хигиена и др. Периодично се провеждат сесии с родители на малки деца за разясняване на необходимостта от ваксиниране на населението със задължителните имунизации по Националния имунизационен календар и за ползите от препоръчителните имунизации. Проведат се кампании за предоставяне на нископрагови и мобилни услуги за превенция за ХИВ/СПИН, СПИ, вирусни хепатити и туберкулоза.

Цели	Задачи	Дейности	Отговорна институция	Реализирани дейности през 2023 г.	Резултати за 2023 г.
1.Подобряване на здравната помощ за децата в предучилищна възраст	1.1.Повишаване обхвата с имунизации	1.1.1. Провеждане на беседи на родителите за значението на имунизациите	медицинските специалисти в училищата и детските градини личните лекари	Проведени индивидуални разговори от общопрактикуващите лекари	брой разговори – 34 брой беседи -2
2.Подобряване на профилактичните дейности сред ромското население	2.1.Повишаване обхвата от ромското население с имунизации	2.1.1. Провеждане на беседи от необходимостта от ваксиниране	медицинските специалисти в училищата и детските градини личните лекари	Проведени беседи от медицински специалисти в 7 учебни заведения и 4 детски заведения.	брой беседи – 8
3. Повишаване на здравните знания и информираността на ромското население	3.1.Организиране на здравно-образователни мероприятия с лица от ромски произход относно значението на профилактичните прегледи за опазване здравето на населението	3.1.1.Запознаване с начините за предпазване с най-разпространените инфекциозни болести - хепатит, туберкулоза, чревни инфекции и др. и социално значими заболявания - сърдечно-съдови, мозъчно съдови и др.	РЗИ медицинските специалисти в училищата и детските градини	Проведени беседи от медицински специалисти в 7 учебни заведения и 4 детски заведения.	брой беседи – 9 Брой участници - 356

Цели	Задачи	Дейности	Отговорна институция	Реализирани дейности през 2023 г.	Резултати за 2023 г.
		3.1.2. Предоставяне на услуга „Подкрепа за осигуряване на здравна детска консултация и дейности по превенция на заболяванията” по проект „Център за семейно консултиране и подкрепа“	Община Правец	- Провеждане на беседи и консултации от медицински специалисти по проекта на тема Профилактика на инфекциозните заболявания за начините на заразяване и мерки за превенция от заразни и паразитни заболявания и за необходимостта от спазване на имунизационния календар.	Брой беседи- 31 Брой участници- 163
				Провеждане на беседи и консултации от медицински специалисти по проекта на теми превенция на здравето на малкото дете и нормите на развитие, здравословно хранене съответстващо на възрастта на детето.	Брой беседи- 28 Брой участници- 182
				-Провеждане на беседи и консултации от медицински специалисти за начините за предпазване от нежелана бременност, за риска от ранната бременност, заразните болести, предавани по полов път, обучение на майката в първите грижи за новороденото, устна хигиена и др. -Съдействие от медиаторите за регистриране при личните лекари на новородените	брой беседи – 23 Брой участници – 130 Провокирани имунизации на неимунизирани деца - 19

Цели	Задачи	Дейности	Отговорна институция	Реализирани дейности през 2023 г.	Резултати за 2023 г.
	3.1.3.Организиране на обучителни курсове с млади хора от ромски произход, както и с техните родители относно ранните бракове, начини за предпазване от ранна и нежелана бременност, профилактика на СПИН	РЗИ медицинските специалисти в училищата и детските градини	-Проведени беседи от медицински специалисти в 7 учебни заведения относно ранните бракове -Проведени кампании относно предпазване от СПИН в НПГ по КТС и ПГПЧЕ "Ал. Константинов" и „Превенция на болести предавани по полов път”.	брой беседи – 5 Брой участници -85 Брой кампании-3 Брой участници- 730	3.1.3.Организиране на обучителни курсове с млади хора от ромски произход, както и с техните родители за ранните бракове, начини за предпазване от ранна и нежелана бременност, профилактика на СПИН
	3.1.3.Обучителни беседи и презентации, прожектиране на здравно-образователни	РЗИ МКБППМН медицинските специалисти в училищата личните лекари	Проведени беседи от медицински специалисти във всички 7 училища.	брой беседи – 6 Брой участници - 820 Брой мероприятия -3 Брой участници - 650	3.1.3.Обучителни беседи и презентации, прожектиране на образователни филми за

	филми за превенция на най-разпространените зависимости		Проведени общински спортни мероприятия под надслов „Чрез спорт срещу тютюнопушене и дрога” Проведени родителски срещи с родители на децата от детските заведения по въпроси за здравословното хранене	Брой родителски срещи – 4 Брой обхванати родители - 270	превенция на най-разпространените рискови фактори - тютюнопушене, злоупотреба с алкохол и психоактивни вещества и др.
--	--	--	--	--	---

3. ПРИОРИТЕТ ЗАЕТОСТ

- Осигуряване на достъп на ромите до пазара на труда

Основни изводи:

- Наличие на нерегистрираните безработни;
- Наблюдава се тенденция за увеличаване делът на регистрираните трайно безработни лица;
- Висок е процентът на ниско образованите, което е сериозна пречка при осигуряването на работа;
- Липсва сериозна заинтересованост от страна на работодателите за наемане на безработни лица, регистрирани на трудовата борса;
- Повече от 69 % от безработното население на общината е от ромски произход, като над 80% от тях са трайно безработни лица, 64% от които без образование или с начално образование.

През 2023 г., с цел намаляване броя на безработните лица в общината се реализират редица проекти и програми. По този начин се осигурява заетост на много нуждаещи се безработни лица от Общината и в същото време с помощта на техния труд общината придобива нов облик. Осигурява се своевременно почистване на териториите за обществено ползване, създават се и се поддържат приятни кътчета за отдых на жителите на Община Правец. В тази връзка Общината се явява най-големият работодател за представителите на ромското население. ДБТ предлага целогодишно обучения в центрове за професионална квалификация, към които консултираните лица не проявяват интерес.

Цели	Задачи	Дейности	Отговорна институция	Реализирани дейности през 2023 г.	Резултати за 2023 г.
1. Осигуряване на достъп на ромите до пазара на труда	1.1. Осигуряване на заетост на ромите, търсещи работа	1.1.1.Насърчаване на заетостта чрез програми и мерки по реда на ЗНЗ в рамките на годишните програми за обучение по Националния план за действие по заетостта (НПДЗ) и други планове	Общината съвместно с Д „БТ”	Проведени са 93 индивидуални консултации с безработни лица в селата за мотивиране и активно поведение на пазара на труда. Проведени са 18 групови мероприятия за активно поведение на пазара на труда и 24 ателиета за търсене на работа.	Брой лица с осигурена заетост – 19

4. ПРИОРИТЕТ ЖИЛИЩНИ УСЛОВИЯ*

- Подобряване на жилищните условия
- Подобряване състоянието на ромските махали по отношение на техническата инфраструктура

Обособените ромски махали продължават да бъдат една от основните пречки за цялостната интеграция на ромите в обществото, тъй като условията на живот в тях водят до задълбочаване на изолацията им, до занижаване на възможностите за подобряване на образователния, социално-икономическия и здравния статус и до маргинализиране на значителна част от общността.

Най-често срещаните проблеми са свързани с липсата на кадастрални карти, общи и подробни устройствени планове, незаконно строителство, недостатъчно изградена инфраструктура и ограничен достъп до социални и комунални услуги, както и пренаселеност.

Извършено е проучване на собственост, статут на земята, законност на постройките в обитавани от роми махали в общината и за направени консултации и жителите им. Оказано им е съдействие за започване на процедура за заснемане и деклариране на жилищата. Извършена е рехабилитация на улична мрежа в населените места, в които преобладава ромско население.

Цели	Задачи	Дейности	Отговорна институция	Реализирани дейности през 2023 г.	Резултати за 2023 г.
1. Подобряване на жилищните условия	1.1. Подобряване жилищните условия	1.1.1. Оказване на съдействие по отношение узаконяване терените, върху които са построени жилищата в ромските махали	Община Правец	- Оказано съдействие за започване на процедура за заснемане и деклариране на жилищата.	Брой консултиран и лица-78
2. Подобряване състоянието на ромските махали по отношение на техническата инфраструктура;	2.1. Подобряване състоянието на техническата инфраструктура в ромските махали;	2.1.1. Оценка на нуждите от подобряване състоянието на техническата инфраструктура в ромските махали;	Община Правец	Асфалтиране на пътища в ромските махали	Рехабилитирана/изграден а Техническа инфраструктура

5. ПРИОРИТЕТ ВЪРХОВЕНСТВО НА ЗАКОНА И НЕДИСКРИМИНАЦИЯ

- Подобряване на ефективността на работа на полицейски служители в мултиетническа среда при спазване на стандартите по правата на човека
- Утвърждаване на толерантни междуетнически отношения
- Превенция в училищните общности за създаване на среда, която влияе за намаляване на противообществените прояви на малолетните и непълнолетните.

Подобрена ефективността на работа на служителите в правоохранителните органи в мултиетническа среда при спазване на стандартите по правата на човека.

Утвърдени са толерантни междуетнически отношения чрез всички форми, вкл. и спорт. Организиран се спортни прояви между учениците в общината под наслов „Не на насилието”, отбелязва се „Деня на толерантността” с редица събития в училищата.

Засилена е работата в общността, особено с деца и младежи, с цел формиране на социални умения за избягване на рискове, създаване на условия за развиващи капацитета дейности и увеличаване на възможностите за социализация.

Цели	Задачи	Дейности	Отговорна институция	Реализирани дейности през 2023 г.	Резултати за 2023 г.
1.Подобряване на ефективността на работа на полицейски служители в мултиетническа среда при спазване на стандартите по правата на човека	1.1.Повишаване на квалификацията за ефективна дейност на полицейски служители в мултиетническа среда	1.1.1 Запознаване и разясняване на Наредба №1 сред ромското население;	РУП-Правец Община Правец	Срещи с родители	Брой -90

2. Утвърждаване на толерантни междулически отношения	2.1.Повишаване нивото на толерантност между децата	2.1.1.Обучение по права на човека и права на детето в училище;	Община Правец ДСП- ОЗД	Проведени беседи в училища	Брой беседи – 6
Цели	Задачи	Дейности	Отговорна институция	Реализирани дейности през 2023 г.	Резултати за 2023 г.
3. Превенция в училищните общности за създаване на среда, която влияе за намаляване на противообществените прояви на малолетните и непълнолетните.	3.1. Намаляване на противообществените прояви	3.1.1. Провеждане на дискусии, обсъждания, ролеви игри и други мероприятия на теми: • „насилието в училище и извън него” • „междоличностните отношения”, „асоциални прояви и последствията от тях”	Общината МКБППМН Училищата	Основни дейности: ✓ Беседи за агресията между учениците с цел превенция и контрол на агресията и тормоза в училище; ✓ Конкурси за рисунка и плакати. -Дебати „Добрите маниери и обноски в наша полза“ ✓ Проведени дискусии: „Взаимоотношенията в класа“; „Помагай на тези в нужда“; „Да бъдем честни“; „Няма да кажа, а ще покажа-ценността на общуване“	Брой училища -6 Брой проучвания -1 Брой участници -980 Брой беседи - 11 Брой презентации и - 2 Брой конкурси - 4
				✓ Лектории с родители в училищата в населените места в общината ✓ Интерактивни игри с ученици под надслов „Да не тормозим другите“ и „Не харесвам това“;	Брой лектории – 7 Брой общински спортни прояви - 4

				✓ Презентация на тема "Сериозни последици, до които може да доведе агресията" ✓ Анкета на тема "Има ли изблик на гняв в общежитието?" ✓ Спортни състезания	
--	--	--	--	--	--

6. ПРИОРИТЕТ КУЛТУРА И МЕДИИ

Постигане на устойчивост в резултатите на културната интеграция

Разработени и реализиране на програми за културна и социална интеграция на училищно и общинско ниво. Читалищата се утвърждават като центрове за развитие на местната общност, включително и ромската.

По проект се работи с ромската общност с цел стимулирането на участието на малцинствените групи в обществения и културен живот в общината и участието им в събитията от Културния календар на Община Правец.

Провеждат се срещи, кръгли маси и семинари за разчупване на стереотипите, мотивиране и вдъхновяване на солидарни усилия на хора от различни възрасти, с различно образование, социален статус, етнос и култура, както и за фокусиране на общественото внимание към проблемите на етническите малцинства, както и активизиране на местната общност за съвместно преодоляване на негативните стереотипи.

Популяризирането на ромската култура чрез участие на деца и ученици в мероприятия на общинско, регионално и национално ниво.

Всички мероприятия се отразяват в регионалните медии – в-к „Правешки глас” и електронната медия - balkanec.bg.

Цели	Задачи	Дейности	Отговорна институция	Реализирани дейности през 2023 г.	Резултати за 2023 г.
1. Постигане на устойчивост в резултатите на културната интеграция	1.1.Повишаване на възможностите за съхраняване на ромските традиции и култура, неформално образование и достъп до култура чрез читалищата	1.1.1.Институционално укрепване на читалищата като центрове за развитие на местната общност, включително и ромската	Община Правец Читалищата	Организиране на дейности на Младежките клубове към читалищата в с. Осиковица, с. Джурово, с. Видраре и с. Разлив, ромската мах."Беляновец"-с. Джурово, насочени към интересите на младите хора, които в тези села са предимно от ромски произход. В Клубовете са подсигурени и компютри, чрез които се	Брой посетители-265

				осигурява и информационно обслужване на подрастващите.	
		1.1.2.Популяризиране на ромската култура чрез мероприятия в общинския културен календар	Община Правец Читалищата училищата	Международния ден на ромите; Празници на ромите – „Банго Васил” и „Бари Богородица”; Традиционни конни надбягвания в с. Равнище; Общински събор на народното творчество; Поставени са театрални постановки в читалище „Напредък 1895”, с. Осиковица и в НЧ ”Заря 1895”-гр.Правец от деца, единствено от ромски произход. В партньорство с читалищата се осъществиха и редица съвместни прояви, включени в Културния календар на Община Правец. В мероприятията са включени песни и танци от фолклора на ромския етнос.	Брой мероприятия - 6 Брой участници- 270

През 2023 г. Община Правец работи активно по проекти по Оперативни програми, насочени към социално-икономическа интеграция на уязвими групи чрез реализиране на интегрирани мерки за подобряване достъпа до образование, заетост и социално включване. Работи се и по проект за ранно детско развитие с цел формиране на родителски умения и изграждане на родителски капацитет.

Изготвил: Мая Пенчева- Експерт „Образование“

О Б Щ И Н А П Р А В Е Ц

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ НА ОБЩИНА ПРАВЕЦ ЗА 2024 г.

за изпълнение на
Националната стратегия на Република България за равенство,
приобщаване и участие на ромите 2021-2030 г.

Приет с Решение на Общински съвет № .../ г.

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящият план за интегриране на ромите в Община Плевен 2024г., е разработен в изпълнение на Областната стратегия на Софийска област за равенство, приобщаване и участие на ромите (2021-2030). Той се основава на приоритетите и насоките за изпълнение на политиките за социално-икономическо приобщаване и участие на ромите в Национален план за действие за периода 2022-2023 г. за изпълнение на Националната стратегия на Република България за равенство, приобщаване и участие на ромите 2021-2030 г. Включва цели, заложи мерки по приоритети, дейности, финансиране и индикатори. Настоящият Общински план за действие за равенство, приобщаване и участие на ромите се приема за период за една година- 2024 г.и е съобразен с действащата нормативна база:

- Конституция на Република България (С.,1991);
- Закон за защита от дискриминация (обн. ДВ, бр.86 от 30.09.2003г.);
- План за действие на ЕС за борба с расизма (2021-2025);
- Европейски стълб на социалните права;
- Национална стратегия на Република България за равенство, приобщаване и участие на ромите (2021-2030)
- Национален план за действие за периода 2022-2023 г.
- Областна стратегия на Софийска област за равенство, приобщаване и участие на ромите (2021-2030).

Основните приоритети на плана за интегриране на гражданите в уязвимо социално- икономическо положение са:

- Образование и обучение
- Здравеопазване
- Заетост
- Жилищни условия
- Върховенство на закона и антидискриминация
- Култура и медии

Основната цел на плана за действие е:

Създаване на условия за равнопоставеност, приобщаване и участие на ромите във всички сфери на обществения живот при спазване принципите на върховенство на закона и недискриминация.

Оперативните цели са:

1. Създаване на условия за осъществяване на качествено и приобщаващо образование, както и за образователна интеграция и интеркултурно образование за деца и ученици, в т.ч. за уязвими групи, включително роми.
2. Равнопоставеност на достъпа до качествено обществено здравеопазване и подобряване на здравословното състояние на населението в обособените уязвими общности, с концентрация на бедност.
3. Равнопоставен достъп и подобряване реализацията на ромите на пазара на труда и повишаване на дела на заетите сред тях; намаляване на социалните неравенства и активното им социално включване;
4. Подобряване на жилищните условия, включително и на прилежащата техническа инфраструктура и инфраструктура за публични услуги.

5. Гарантиране правата на гражданите, с акцент върху жените и децата, защита на обществения ред, недопускане и противодействие на проявите на нетолерантност и на “език на омразата”.

6. Подобряване на условията за равнопоставен достъп на ромската общност до обществения културен живот, съхранение и популяризиране на ромската традиционна култура, развитие и популяризиране на творчеството като фактори за културна интеграция и социално сближаване. Преодоляване на езика на омразата и възпроизвеждането на предразсъдъци към ромите в медиите с оглед на изграждане на позитивен образ на общността.

Изпълнението на Плана е насочено към:

- Създаване на благоприятни предпоставки за активно участие на представителите на етническите малцинства в обществените процеси на територията на община Правец;
- Подобряване качеството на живот, повишаване на жизнения стандарт на жителите на Община Правец;
- Превръщане на Община Правец в привлекателно място за живот, личностно и обществено развитие;
- Подобряване адаптивността и качеството на живот на целевите групи, нуждаещи се от социална подкрепа;
- Мотивиране и стимулиране на хората в риск да се справят с проблеми си.

Реализирането на общинската политика за интегриране на маргинализираните групи е непрекъснат процес, инструмент за хармонизиране на местните инициативи с държавните изисквания, възможностите на местната власт и потребностите на жителите на общината, с цел подобряване благосъстоянието на тези групи и евентуално намаляването им в бъдеще.

II. АНАЛИЗ НА СЪСТОЯНИЕТО НА ГРАЖДАНИТЕ В УЯЗВИМО СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКО ПОЛОЖЕНИЕ ПО ПРИОРИТЕТИ

Настоящият документ използва името „роми“ като обобщаващо както за българските граждани в уязвимо социално-икономическо положение, които се самоопределят като роми, така и за гражданите в сходна ситуация, които околното население определя като такива, независимо от начина на тяхното самоопределяне

Планът за равенство, приобщаване и участие на ромите в Община Правец 2024г. е изготвен на базата на анализ на потребностите и спецификите на местната общност и отчита ситуацията на тази общност в общината от социално-икономическа и демографска гледна точка. Той е разработен като отворен документ, който ще се актуализира, допълва и изменя на база регламентирани периодични анализи. Той има за цел да анализира и идентифицира предпоставките и да планира дейностите в изпълнение на интеграционната политика, насочена към българските граждани от ромски произход. В унисон с Националната стратегия, Планът прилага общ и целенасочен интегриран подход към гражданите в уязвимо положение от ромски произход и не изключва оказването на подкрепа и за лица в неравностойно положение от други етнически групи. При последното преброяване 2021 г. на НСИ, данните за населението по етническа принадлежност в община Правец е следното:

	<i>Численост</i>	<i>Дял (в %)</i>
Общо	7131	100,00
Българи	6066	85

Турци	15	0,2
Цигани	574	8,04
Други	26	0,36
Не желаят да се самоопределят	19	0,26
Не отговорили	46	0,65
Не могат да определят	385	5,40

Част от хората, които околното население назовава като „роми“ или „цигани“ се самоопределят като българи, което произтича от правото на преброяваното лице само да определи етническата си принадлежност или да не посочи такава.

В община Правец част от ромите страдат от крайна бедност, безработица, ниско ниво на образование, неадекватни жилищни условия, лошо здравеопазване и благосъстояние. Социалното изключване засилва предразсъдъците срещу ромите, което прави тяхната маргинализация социално приемлива. В особено неравнопоставено положение остават ромските жени, младежи, възрастни хора.

Процесите за осигуряване на равен достъп до качествено и приобщаващо образование и за образователна интеграция на децата и учениците от ромски произход са тясно свързани и са съпътствани от унаследени във времето негативни фактори и от нови такива, допълнително затрудняващи реализирането и ефективността им.

В предвид липсата на реализация на пазара на труда, дължаща се на ниско образование и квалификация, голяма част на ромите от сегрегирания махали намират препитание в чужбина. Някои от тях пътуват с децата си, а други ги оставят на близки и роднини. Ниското им участие на пазара на труда обуславя ниските доходи и ограничения достъп до здравни услуги.

Нерешен остава проблемът с незаконно строителство, несъобразено със строителните правила, високата гъстота на населението и пренаселеността в жилищата.

Община Правец търси решения на трудностите, пред които са изправени ромите и решаване на проблемите им, като прилага иновативни и гъвкави подходи, мултиплициране на добри практики за приобщаване и участие на ромите.

Целевата група, за която е предназначен Планът са български граждани от ромски произход и други в уязвимо социално-икономическо положение, живеещи в сходна на ромите ситуация на територията на община Правец.

Община Правец е съставена от следните населени места: гр. Правец- общински център и селата- Разлив, Осиковица, Джурово, Видраре, Равнище, Манаселска река, Осиковска Лакавица, Правешка Лакавица, Калугерово, Своде.

По данни на Главна Дирекция „ГРАО“ към 31.12.2023 г. населението на Община Правец по постоянен адрес е 7593 души, като 57,84% от тях живеят в града, а 42,16% в съставните на общината села:

№.	Населени места	Общо
1.	гр. Правец	4269
2.	с. Разлив	597
3.	с. Правешка Лъкавица	37
4.	с. Калугерово	87

5.	с. Своде	44
6.	с. Осиковска Лъкавица	323
7.	с. Осиковица	556
8.	с. Джурово	1139
9.	с. Видраре	282
10.	с. Равнище	153
11.	с. Ман. река	106
ОБЩО:		7593

Етнически състав на населението – Ромското население е съсредоточено предимно в селата. Основните селища, в които има обособени групи с компактно ромско население са селата Джурово- Махала Герановица и махала Беляновец и с. Осиковска Лъкавица.

Настоящия план за действие задава основни принципи на общинската политика за равнопоставено интегриране на българските граждани от ромски произход и други в уязвимо социално – икономическо положение, живеещи в сходна на ромите ситуация и интегриран териториален подход, при който на териториален принцип едновременно се предприемат мерки и обединяват ресурси по различни приоритети, съобразени с местните особености и нужди, включително на най-нуждаещите се, с цел постигане на видима промяна на конкретно населено място.

Образование и обучение

Цялостната политика на община Правец за приобщаване е насочена към създаване на условия за подкрепа на индивидуалността на всяко дете/ученик чрез премахване на пречките пред ученето и към създаване на възможности за развитие и участие на децата и учениците във всички аспекти на живота. Повишаването на обхвата на децата и учениците в задължително предучилищно и училищно образование и намаляването на дела на отпадналите и преждевременно напусналите училище са сред най-важните задачи в областта на образованието. В тази връзка се прилага Механизъм за съвместна работа на институциите по обхващане, включване и предотвратяване на отпадането от образователната система.

Образователните институции на територията на община Правец изпълнява мерки за осигуряване условия за осъществяване на приобщаващо образование, което се изразява в прилагането на диференциран и индивидуализиран подход към децата и учениците, включително от уязвими групи, в това число роми, чрез компенсиране на затрудненията при усвояването на учебното съдържание, липсата на мотивация и трудностите при завършване на клас, етап или степен на образование. Прилагат се мерки и за развитие потенциала на онези от тях, за които майчиният език е различен от българския и които не владеят добре български език. Заедно с работата по Механизма за съвместна работа на институциите по обхващане и включване в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст приоритетно се осъществява и работа с родители от уязвими групи, в това число роми.

Община Правец разполага с добре развита мрежа от учебни заведения, с оптимална структура за удовлетворяване на потребностите за общо образование. С цел по пълното обхващане на учениците от ромски произход в училищната система са запазени училищата в почти всички населени места с компактно ромско население.

Образованието в община Правец се осъществява от 7 училища и 4 детски градини. Учебните звена се разпределят по видове, както следва:

- 5 основни училища- ОУ “Васил Левски”-Правец, ОУ “Любен Каравелов”-с.Осиковица, ОУ “Христо Ботев”-с.Джурово, ОУ “Васил Левски”-с.Видраре и ОУ “Христо Ботев”-с.Разлив;
- 1 профилирана гимназия –ПГПЧЕ ”Алеко Константинов”, гр. Правец;
- 1 професионална гимназия- Професионална гимназия по компютърни технологии и системи – град Правец;
- 4 детски градини- “Индира Ганди”, гр. Правец , “Здравец”, гр. Правец, “Звънче”-с. Джурово и “Слънце”-с. Осиковица.

Материално-техническата база и сградният фонд в общинските училища и детски градини е в добро състояние. Продължават усилията за модернизация и обновяване на образователната инфраструктура и на материалната база в детските градини и училищата. Ежегодно се извършват частични вътрешни ремонтни дейности, а в ДГ „Индира Ганди“ гр. Правец е извършен основен ремонт. По проект е изграден нов физкултурен салон в ОУ „Л. Каравелов“ с. Осиковица, което е със статут на средищно училище.

За поддръжката всяка година се осигуряват средства от делегираните бюджети и общинския бюджет. Община Правец и директорите на образователните институции търсят участие и реализация на различни проекти с цел подобряване на МТБ. Прави впечатление и активността на образователните институции при реализирането на проекти с външно финансиране, подпомагащи развитието на материално-техническата база и сградния фонд, както и квалификацията на персонала и подобряването на учебния процес.

Училищата и детските градини в община Правец са обезпечени с необходимия брой педагогически и непедagogически персонал, съобразно нормативните изисквания.

В селата поради демографски причини децата са предимно от семейства с нисък социален статус и образователен ценз. Поради малък брой деца, групите в детските градини се формират като разпо различни възрастови. Това е предизвикателство за осъществяване на качествен образователен процес в подготвителните групи.

Задължителната предучилищна подготовка се извършва освен в общинските детски градини и в две основни училища като подготвителни групи – в ОУ „В. Левски“ с. Видраре и ОУ „Хр. Ботев“ с. Разлив. За всички деца в задължителна предучилищна възраст са подsigурени безплатни учебни помагала и пособия за осъществяването на учебния и възпитателния процес. ДГ „Слънце“ с. Осиковица е със статут средишна, а за децата, които пътуват до детската градина е осигурен безплатен транспорт. Въпреки създадените добри условия в детските градини, посещаемостта в определени дни е ниска. За преодоляване на този проблем екипите за обхват извършват системни обходи по местоживеене, провеждат срещи с родители за мотивирането им и за ангажирането им с образователните потребности на децата.

Подлежащите на задължително обучение деца от селата Равнище и Манаселска река, в които няма учебни заведения, се обучават в ОУ “Васил Левски”-с.Видраре, което е със статут на средищно и защитено училище, а учениците от с. Осиковска Лакавица се обучават в ОУ,,Л. Каравелов“ с Осиковица, което е средищно училище.

Училищата в селата Видраре и Разлив работят в условия на слети и маломерни паралелки, основно с деца от етнически ромски произход. Такава паралелка има и в училището в с. Осиковица.

Децата от уязвимите малцинствени групи се нуждаят от допълнителна образователна подкрепа за изравняване на стартовите им позиции с тези на останалите деца. Всички деца и ученици, подлежащи на задължително образование са обхванати в образователния процес. Проблем обаче се явява нередовното посещение на училище от учениците от ромски произход, както и ниското ниво на успеваемост. Причина за това са не само ниските доходи, но и това, че родителите не са мотивирани и не приемат образованието като ценност и възможност за по-добра реализация в бъдеще. Незаинтересоваността на семействата на учениците в селата води до натрупване на пропуски в усвояване на необходимите знания ,

загуба на мотивация за продължаване на образованието и социалното им изключване от училищната общност. Придържането към определени културни стереотипи, особено когато семейството живее в компактна група сред представители на собствения етнос се отразява негативно върху образователно-възпитателното въздействие на училището. Етническата принадлежност проявява влиянието си върху нередовното посещение на учениците в училище както чрез икономически мотиви, така и чрез т.нар. семейни причини (ранни бракове, непълни семейства и др.). Основните проблеми за ромските семейства са бедност, безработица, ниска квалификация, жилищни проблеми, липса на емоционална, материална и морална подкрепа. Всичко това води до социална изолация, стрес, депресия, скрито домашно насилие и нередовно посещение на децата в училище. Има ученици, които отпадат от образователната система поради заминаване в чужбина със семействата си. Там те не посещават училище и връщайки се те вече са натрупали допълнителни пропуски. При голяма част от родителите от ромски етнос е налице липса на родителски капацитет и необходимия авторитет за въздействие върху възпитанието на децата. Ниската активност на семействата в образователния процес на учениците и липсата на ефективно партньорство между семейство и училище са в основата на този проблем.

Децата от социално уязвими малцинствени групи (роми) в Община Правец, които се обучават в детските градини и училищата са 20,60% от общия брой. Всяко училище има разработена Програма за намаляване броя на отсъствията и за превенция на ранното напускане на училище и програми за образователна дейност в детските градини и в училищата, съобразени с културите на различните етнически общности. По-голяма част от учениците от уязвими групи не владеят добре български език и са включени в модули за допълнително обучение по български език. Педагогически специалисти периодично преминават обучение за работа в мултиетническа и интеркултурна среда. В ЦОУД са обхванати 412 ученика от общинските училища, разпределени в 20 групи. Осигурено е общезитие за 511 ученика, които живеят в отдалечени населени места. Голям процент-56,34% от ученици от малцинствени групи са включени в извънкласни дейности за учебната 2023/2024г. На всички деца и ученици в задължително предучилищно образование до VII клас са осигурени учебни пособия и материали. Училищните екипи прилагат мерки за подкрепа на всички деца, които имат затруднения с усвояване на учебното съдържание; за кариерно ориентиране с цел подготовка за преход към следваща образователна степен; за мотивация за продължаване на образованието и за участие на пазара на труда. Осигурен е безплатен транспорт за децата в задължителна предучилищна възраст и за учениците от I – XII клас от населени места, в които няма детска градина или училище до такива в най-близкото населено място на територията на общината или на съседна община, като на училищата в с. Видраре и с. Осиковица са предоставени училищни автобуси, а останалите ученици пътуват по транспортна схема.

В образователните институции в Община Правец се реализират мерки, инициативи и добри практики, свързани с повишаване качеството на образователния процес за деца и ученици от уязвими групи, включително роми, в това число за работа с родители. Организиран се дейности за приобщаване на родители от уязвими групи към училищния живот и мотивирането им за образованието на техните деца.

Училищата в общината работят по различни проекти, чрез които дейности се осигурява допълнителна работа по учебни предмети за преодоляване на обучителни затруднения.

По отношение на децата и учениците, за които има риск от отпадане от образователната система функционира механизъм за съвместна работа на институциите за обхващане и включване в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст. Екипите обменят информация и координират съвместните действия в тази посока. Осъществяват се ежемесечни обходи в семействата им съвместно с образователните и социални институции, провеждат се консултации.

Здравеопазване

Инфраструктурата на извънболничната помощ в общината включва поликлиниката в гр. Правец, която предоставя кабинети и оборудване за наемане от общопрактикуващите лекари и стоматолози, както и материалната база в другите населени места (бившите фелдшерски здравни пунктове, лекарски здравни служби), които днес се ползват от обособените лекарски практики в населените места в общината. В инфраструктурата на здравеопазването се включва Центърът за спешна медицинска помощ.

Към момента в община Правец работят само 4 общопрактикуващи лекари. Наличието на отдалечени махали в населените места също не допринася за привличането на лекари. Не във всички села има здравни служби.

Здравни кабинети по Наредба №3/27.04.2000 г. за здравните кабинети в детските заведения и училищата има разкрити само в град Правец. В селата за профилактични прегледи на децата и оценката на здравословното им състояние се разчита на общопрактикуващите лекари.

Сериозен проблем се явява факта, че част от населението на общината е без здравни осигуровки. За точния % лица, които не са здравноосигурени няма достатъчно данни.

Към целия спектър от проблеми и предизвикателства могат да се добавят:

- отсъствие на алтернативни форми на здравно обслужване и/или въвеждане на минимални пакети здравни услуги при здравно неосигурените, липса на ефективна здравна профилактика и на специализиран индивидуален подход към болните,
- обвързване на здравните осигуровки със социалните помощи,
- недобро познаване на културните специфики и традиции на ромите от страна на общопрактикуващите лекари и другите медицински специалисти, което затруднява контактите им с пациентите.

Болнична помощ няма организирана на място в границите на общината. Същата се осигурява от Многопрофилните болници за активно лечение в съседните общини – Ботевград и Етрополе. За целта е изградена добре функционираща система между звената за извънболнична помощ в община Правец и болничните заведения в съседните общини. По линия на клиничните пътеки за населението на община Правец се осигурява болнична помощ и в болниците в град София.

Провеждането на политики в областта на здравната профилактика сред лицата в риск, при които е налице и висока мобилност и затруднен достъп до медицински грижи, ще осигури устойчивост на превантивните дейности не само сред уязвимите общности, но и сред обществото като цяло; подкрепя и медицински грижи, ваксинационни програми и др.

Негативно влияние върху здравословното състояние на децата оказват ранните бременности и недостатъчното наблюдение и грижи за децата, най-вече сред семействата от ромската общност. Трудно се провеждат задължителните имунизации, поради липсата на пълно съдействие от страна на родителите и тяхната ниска здравна култура.

В сравнение с други общности, здравословните проблеми при децата от ромска общност са най-големи, което се дължи на множество рискови фактори.

За преодоляване на тези проблеми, община Правец реализира дейности по проект “Надграждане услуги за ранно детско развитие“ по П РЧР. Дейностите подкрепят семейства от уязвими групи, в т.ч. роми за осигуряване на здравна детска консултация и дейности по превенция на заболяванията. Здравни специалисти обхващат бъдещи родители и родители с бебета, насочена към подобряване на майчиното и детското здраве, включително чрез гарантиране на достъп до качествени здравни грижи по време на бременността и след родовия период. Основните им дейности са консултации, обучения и домашни посещения за повишаване знанията и подобряване уменията на родителите за особеностите на бебето и малкото дете в етапа на ранно детско развитие, превенция на здравето на малкото дете и нормите на развитие, профилактика на инфекциозните заболявания, фактори, влияещи за

появата на хроничните неинфекциозни заболявания и др. За повишаване на здравната култура, акцент се поставя на превенция на детската заболеваемост, смъртност, не полагане на достатъчна грижа в семейството и други рискове в ранна детска възраст. За подобряване достъпа до здравеопазване и промоция на здравето на деца на възраст 0-7 г. и техните родители, медицински специалисти- педиатър, стоматолог, медицински сестри, акушерка, извършват редовно наблюдение на здравното, физическо и психомоторно развитие на бебетата и децата, превенция на детската заболеваемост и смъртност. Специално внимание се отделя на спазване на имунизационния календар, значението на храненето за правилното развитие на детето, на принципите за водене на здравословен начин на живот.

Част от негативните процеси в здравеопазването в община Правец са свързани до известна степен и с недостатъците в дейността на здравната система. При предоставянето на здравните услуги в общината се извеждат някои негативни изводи:

- затруднено е осигуряването на постоянен денонощен достъп до медицински услуги в селата Калугерово, Своде и Правешка Лъкавица, Осиковска Лъкавица, Осиковица, Равнище и Манаселска река
- затруднен достъп до навременна спешна медицинска помощ поради разпръснати и отдалечени махали в Калугерово, Своде и Манаселска река
- ниска здравна култура на част от населението
- лоши битови условия в ромските махали

Рисковите фактори създават условия и повишават вероятността от възникване на заболявания.

Заетост

Успешната интеграция на пазара на труда и повишаване на пригодността за заетост на групите в неравностойно положение на пазара на труда е един от основните приоритети на активната политика по заетостта в община Правец. Чрез прилагането на комплекс от мерки за подпомагане на бързи и качествени преходи от неактивност и безработица към заетост или от образование към заетост се цели успешната интеграция на тези лица, както на пазара на труда, така и в социално-икономическия живот на страната.

По данни от Дирекция «Бюро по труда» към 2023г. общия брой регистрирани безработни лица е 261. От тях 184 са от ромския етнос.

Пазарът на труда изпитва остър недостиг на квалифицирани кадри, а в същото време безработицата сред лицата без образование и квалификация остава сравнително висока.

Д БТ провежда активна работа с безработните лица, като предоставя мобилни услуги в населените места с концентрация на ромско население- консултиране на трайно безработни лица за мотивиране и активно поведение на пазара на труда. Проведени са 4 мобилни бюра на трудов посредник с 93 неактивни лица, в резултат на което 19 са постъпили на работа. Проведени са 24 ателиета за търсене на работа в селата с концентрация на ромско население.

Повечето от целевата група безработни не търсят активно работа, нямат завършено образование и придобита квалификация, което затруднява и намирането и съответно наемането им на работа и включването им в обществения живот. А голяма част от тях не се регистрират в БТ. Регистрираните безработни не проявяват интерес на предлаганите им от ДБТ възможности за включване в обучителни курсове за професионална подготовка.

Предизвикателство за община Правец е разкриването на иновативни форми за подобряване достъпа до и предоставяне на качествени социални и здравни услуги, в т.ч. интегрирани междусекторни услуги, съгласно специфичните потребности на целевата група, като включват реализиране на дейности, насочени към оказване на подкрепа на семействата в

грижата за децата, търсене на работа, създаване и развитие на умения и ресурси за пълноценно социално включване и реализация.

Основни изводи:

В ромските общности са налице различни фактори, подкрепящи бедността – ранно отпадане от училище, ниско образование и квалификация, трайна безработица и липса на трудови навици, ограничени възможности за заетост, лоши битови условия, нежелание за пълноценно ползване на здравни, социални, образователни услуги.

Обособените ромски общности са районите с най-голям относителен дял на непълнолетни майки, деца в риск от отпадане от училище и трайно безработни. Акумулирането на икономически, образователни и етнокултурни рискови фактори оказва най-силно влияние, когато семействата живеят в рамките на собствената компактна малцинствена група. В тази група децата са сериозно изложени на риск да повторят модела на социална изолация на своите родители. За да се преодолее затворения цикъл, е необходима комплексна интервенция насочена срещу бедността, която да подпомогне семействата да осигурят шансове за социално включване и развитие на своите деца:

- Преодоляване липсата на професионална квалификация и образование;
- Подкрепа в случаите на трайна безработица чрез допълнителна професионална квалификация и включване в програми за обучение и заетост;
- Изграждане на родителски капацитет и увереност;
- Включване на децата от ранна възраст в детска градина с цел социализация и овладяване на български език;
- Мотивация на детето и семейството за включване и задържане в образователната система;
- Директна работа в общността за подкрепа на семействата в неравностойно положение и за подпомагане на родителите и семейството, както и превенция на изоставянето;
- Изграждане на механизъм на междусекторно партньорство между институциите за използване на техните ресурси в подкрепа на семействата при преодоляване на бедността и социалната изолация.

Жилищни условия

По-голяма част от ромите живеят в т. нар „обособени ромски квартали“, където жилищните условия са крайно неприемливи. Обособените квартали продължават да бъдат една от основните пречки за цялостната интеграция на ромите в обществото, тъй като условията на живот в тях водят до задълбочаване на изключването им, до занижаване на възможностите за подобряване на образователния, социално-икономическия и здравния статус и до маргинализиране на значителна част от общността.

Възможните решения по отношение на жилищните условия на ромското население следва да бъдат интегрирани в по-широки национални дейности и законодателни инициативи. Те следва да бъдат насочени основно към регулиране и благоустрояване на ромските квартали, разширяване на възможностите за изграждане на собствени домове от семействата и в по-малка степен към програми за социално жилищно настаняване или подпомагане на семейства с междупоколенческа бедност.

Община Правец не разполага със свободен жилищен фонд, което затруднява осигуряването на жилища за нуждаещите се семейства, които са предимно от рисковите групи на населението. Липсват механизми, които да стимулират инвестиции в тази посока, което ограничава възможностите на Община Правец да провеждат адекватна социална жилищна политика.

В селата Джурово и Осиковска Лъкавица са обособени махали с компактно ромско население, повечето от което живее в незаконно построени жилища, неотговарящи на

санитарно хигиенните условия и някои абсолютно негодни за обитаване. Намират се извън регулация. За по-голямата част от имотите, върху които са построени има предявени реституционни претенции по ЗСПЗЗ. Голяма част от жилищата в тези махали не разполагат с канализация. До жилищата в ромската махала на с.Осиковска Лъкавица няма изграден водопровод. Има изградени електропреносни мрежи. Ниският социално-икономически статус на жителите на ромските квартали задълбочава допълнително тяхната уязвимост като потребители на комунални услуги. Живеят в многодетни семейства с влошен психо-социален климат, което е предпоставка за попадане на децата в криминогенна среда. Тези махали продължават да бъдат една от основните пречки за цялостната интеграция на ромите в обществото, тъй като условията на живот в тях водят до задълбочаване на изолацията им, до занижаване на възможностите за подобряване на образователния, социално-икономическия и здравния статус и до маргинализиране на значителна част от общността

Върховенство на закона и антидискриминация

Независимо от наличието на тази правна рамка, дискриминационните прояви и антиромските нагласи продължават да създават бариери пред ромската общност, въпреки доказателствата за намаляване на усещането за дискриминация сред ромите.

Продължава крайната бедност, безработицата, ниското ниво на образование в сегрегирани училища и класове, неадекватните жилищни условия, лошото здравеопазване и благосъстояние сред част от ромското население, които поставят в неравноправно положение представителите на тези общности.

Социалната изолация засилва предразсъдъците срещу ромите, което прави тяхната маргинализация социално приемлива и засилва антиромските нагласи. Ромите продължават да се сблъскват с дълбоко вкоренени негативни обществени нагласи и предразсъдъци. Ромските деца и жени се сблъскват с различни форми на дискриминация, включително и множествена дискриминация, трафика на хора, бракове на непълнолетни и принудителни бракове.

За изпълнението на този приоритет на територията на общината са отговорни всички институции и ведомства, консултативни структури и други, съобразно техните компетенции. Всички институции, които осъществяват интеграционните политики работят в духа на основните международни и национални документи, които защитават и гарантират основните права и свободи на гражданите и са основополагащи за дейността на ООН и за изграждането на Европейския съюз.

Един от основните проблеми на ромската общност е ниската правна култура, което прави невъзможни действия по превенция на престъпленията и рефлектира върху непознаване на правните възможности за защита. Децата в риск са специфична група, чиито представители са жертва, а понякога и извършители на престъпления и противообществени прояви.

МКБППМН в община Правец разполага с обществени възпитатели, които имат за задача да оказват помощ на родителите или на лицата, които поемат грижата за децата при отсъствието им. Съдействат за правилното организиране на обучението, следят за поведението на малолетните, сигнализират компетентните органи, когато съществува опасност за физическото или психическото развитие на малолетния или непълнолетния.

Рискова група са и децата от многодетни семейства или от непълнолетни родители, деца, отглеждани от един родител или от близки роднини. Ранните бракове са често срещани сред ромската общност, по-голямата част от момичетата не продължават образованието си, след като завършат основно образование, остават в къщи и поемат грижите в семейството за по-малките си братя и сестри.

Целите в приоритета ще засилят борбата с дискриминацията като разширят фокуса на работата по приобщаването и участието на ромите в нови хоризонтални и структурни области извън заетостта, образованието, здравеопазването и жилищното настаняване.

Култура и медии

Ромската култура е част от културното многообразие. Опазването на културното наследство на ромите, насърчаването на творческото развитие, културното взаимодействие и участието в културния живот на страната имат решаваща роля за социалното сближаване. Културната интеграция означава разширяване и задълбочаване на културните връзки между хората, независимо от тяхната етническа принадлежност и културни различия.

Културните институции от общината се стремят да привличат към дейностите си, децата и учениците от етническите групи. В читалищата са сформирани самодейни певчески и танцови състави. За да се съхрани и развие културата на малцинствата, е необходимо да се откриват талантиливи представители на малцинствените общности и включването им в различни формации и културни инициативи.

Като основни представители и тясно свързани с културата на етносите са НЧ. Съвместните дейности на различните институции – читалища, културни институти, медии и Община Правец са в посока отбелязване на традиционните празници, популяризиране на фолклора на ромски етноси. В общината съществуват възможности и потенциал за подкрепа на различни видове изкуство, чрез финансиране на проекти през Министерството на културата. Тези и други възможности са идентифицирани и заложили като потенциални мерки за развитие в Приоритет „Култура и медии“ в настоящия план.

Предизвикателства:

В Община Правец съществуват следните предизвикателства, затрудняващи равнопоставеността, приобщаването и участието на ромите във всички сфери на обществения живот:

- ✓ Недостатъчно участие на ромите в качествено общо образование
- ✓ Лошо здравеопазване и недостатъчен достъп на ромите до качествени здравни и превантивни услуги
- ✓ Недостатъчно участие на ромите в платена, качествена и устойчива заетост (вкл. като самонаети лица), с висок процент на ромите, работещи в „сивия“ сектор;
- ✓ Недостатъчен достъп на ромите до подходящи жилищни условия и основни услуги;

Инвестирането в посреднически дейности, трудови, здравни, образователни медиатори е стъпка с позитивен характер в тази посока. Тези представители, работейки в ромските общности, са гарант за ефективното и устойчиво прилагане на политиките и програмите за приобщаване и социално включване сред ромските общности. Постигането на равенство, приобщаване и участие на ромите изисква сътрудничеството на всички пряко ангажирани институции в партньорство с гражданското общество и пълноценното участие на ромите в този процес.

III. ПРИОРИТЕТИ : ОБРАЗОВАНИЕ, ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ, ЖИЛИЩНИ УСЛОВИЯ, ЗАЕТОСТ, ВЪРХОВЕНСТВО НА ЗАКОНА И НЕДИСКРИМИНАЦИЯ, КУЛТУРА И МЕДИИ.

1. ОБРАЗОВАНИЕ

Оперативна цел: Създаване на условия за осъществяване на качествено и приобщаващо образование, както и за образователна интеграция и интеркултурно образование за деца и ученици, в т.ч. за уязвими групи, включително роми.

Цели:

1. Ефективен обхват, включване и реинтеграция на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст от уязвими групи, включително роми.
2. Осигуряване на условия за осъществяване на приобщаващо образование и образователна интеграция на деца и ученици от уязвими групи, включително роми.
3. Повишаване на качеството на образование в детски градини и училища с концентрация на деца и ученици от уязвими групи, включително роми.
4. Повишаване компетентностите на педагогическите специалисти и на непедagogическия персонал за работа в мултикултурна среда и за преодоляване на стереотипи и дискриминационни нагласи.
5. Съхраняване и развиване на културната идентичност на децата и учениците с различни етнокултурни маркери, включително роми чрез утвърждаване на интеркултурното образование, като неотменна част от процеса на модернизация на българската образователна система.
6. Ефективно взаимодействие „образователна институция – семейство“ с фокус върху родители от уязвими групи, включително роми, за повишаване значимостта на образованието чрез промяна на нагласите.
7. Насърчаване на участието на лица от уязвими групи, включително роми, в продължаващо образование и/или професионална квалификация и/или висше образование

Необходимо условие за осъществяването на тези цели е и активното сътрудничество между детските градини и училищата с държавните и местните органи в социалната и здравната сфера, с образователните медиатори и местните общности. В изпълнение на този приоритет ще се реализират и дейности за образователна интеграция на деца и ученици от етническите малцинствени групи в уязвимо положение, с фокус върху ромите, посредством предоставянето на образователна и социална подкрепа, насърчаване на образователните институции за формиране на подкрепяща образователна среда, междуучилищни дейности, създаване на партньорство с местните общности и гражданския сектор, допълнителна работа с учениците и с родителите, насърчаване участието на родителите в образователния процес в мултикултурна среда. Ще се прилагат политики за толерантност и уважение към културните различия и ефективно межкултурно взаимодействие, за преодоляване на негативни обществени нагласи, основани на етнически произход и културна идентичност.

Конкретни дейности за постигане на целите:

- ✓ Подготовка на децата в ранна детска възраст (3-6 години) за бъдещо пълноценно включване в образователния процес, особено на деца от малцинствени етнически групи.
- ✓ Пълно обхващане на 4, 5 и 6 годишните в подготвителни групи;
- ✓ Осигуряване на редовна посещаемост и задържане в училищата, повишаване образователните резултати на учениците чрез изготвяне на индивидуални програми на

застрашени от отпадане;

✓ Разработване на училищни програми и реализиране на дейности за намаляване на отпадането на ромските деца от училище;

✓ Сформиране на извънкласни форми за занимания по интереси, дейности свързани със съхраняване на културната идентичности, популяризиране на традиционни занаяти и обичаи, обучения в дух на толерантност;

✓ Насърчаване на отговорно родителско отношение, предоставяне на психологическа подкрепа и консултиране на родителите за формиране и развитие на родителски умения, семейно консултиране и подкрепа, участие в проекти за обучение на възрастни, подобряване на взаимоотношенията семейство-образователна институция и др.

✓ Въвеждане на форми на взаимодействие и дейности в детските градини и училищата за изграждане на положителни нагласи към образователната интеграция на ромските деца;

✓ Продължаваща квалификация на директори и педагогически специалисти за работа в мултикултурна среда.

2. ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ

Оперативна цел: Осигуряване на равен достъп до качествено обществено здравеопазване и подобряване на здравословното състояние на населението в обособените уязвими общности, с концентрация на бедност

Цели:

1. Подобряване на майчиното и детското здравеопазване в обособените уязвими етнически общности с концентрация на бедност. Системно провеждане на дейности, осигуряващи здравните аспекти на ранното детско развитие.

2. Подобряване на достъпа до качествено обществено здравеопазване на лица, намиращи се в ситуация на бедност и социална уязвимост.

3. Намаляване на стигмата и дискриминацията на хора от уязвими групи и повишаване на информираността в областта на общественото здраве.

4. Развитие на концепцията за здравна медиация.

5. Осигуряване на устойчиво изпълнение на политиката по отношение провеждането на ваксинопрофилактиката и разширяване на обхвата на ваксинираните лица с оглед изпълнение на имунизационния календар, националните ваксинационни програми и поддържане на висок имунизационен обхват.

Конкретни дейности за постигане на целите:

✓ Организиране на консултации в населени места с предимно ромско население относно значението на профилактичните прегледи за опазване здравето на населението.

✓ Провеждане на разяснителни кампании, беседи и консултации с младите майки за значението на имунизациите и рисковете за здравето на не ваксинираните деца. Мотивиране на родителите за редовното прилагане на ваксините, съгласно Националния имунизационен календар;

✓ Консултиране и информиране на младите родители за повишаване знанията и подобряване уменията им за особеностите на бебето и малкото дете в етапа на ранно детско развитие, превенция на здравето на малкото дете и нормите на развитие, профилактика на инфекциозните заболявания;

✓ Провеждане на разяснителни кампании за запознаване с начините за предпазване с най-разпространените инфекциозни болести - хепатит, туберкулоза, чревни инфекции и др. и социално значими заболявания.;

✓ Организиране на обучителни курсове с млади хора от ромски произход, както и с техните родители относно ранните бракове, начини за предпазване от ранна и нежелана бременност, профилактика на СПИН и др.

2. ЗАЕТОСТ

Оперативна цел: *Равнопоставен достъп и подобряване реализацията на ромите на пазара на труда и повишаване на дела на заетите сред тях; намаляване на социалните неравенства и активното им социално приобщаване.*

Цели:

1. Насърчаване на заетостта чрез мотивиране, професионално ориентиране и обучение на безработни лица
2. Насърчаване на предприемачеството, стартиране и управление на собствен бизнес.
3. Насърчаване на социалния и гражданския диалог в подкрепа на трудовата реализация на ромите.
4. Осигуряване на заетост чрез стимулиране на работодателите да наемат на работа лица от ромски произход, вкл. чрез субсидирана заетост.
5. Активиране на продължително безработни и икономически неактивни лица, чрез насърчаване на трудовото медиаторство и предоставяне на интегрирани услуги по заетост и социално подпомагане.
6. Повишаване на участието на жени от уязвимите общности на пазара на труда, с фокус върху уязвимите възрастови групи 18-29 г. и 55+ г..

Конкретни дейности за изпълнение на целите :

- ✓ Издирване, информиране, консултиране, провокиране на активно поведение на пазара на труда и насочване към работодател, предоставяне на обучение за придобиване на професионална квалификация;
- ✓ Подпомагане на АЗ чрез организиране на информационни кампании;
- ✓ Разработване на проекти за обучение и заетост, предоставяне на интегрирани услуги по заетост и социално подпомагане;

4. ЖИЛИЩНИ УСЛОВИЯ

Оперативна цел: *Подобряване на жилищните условия, включително и на прилежащата техническа инфраструктура и инфраструктура за публични услуги*

Цели:

1. Създаване на кадастрална карта и кадастрални регистри на територии, включващи зони с компактно ромско население.
2. Изграждане/реновиране на инфраструктура за предоставяне на интегрирани здравно-социални и социални услуги в общността за уязвими групи.

3. Реконструкция на обекти на социалната инфраструктура за целите на образованието, културата и др.

4. Разширяване на законния достъп до качествена вода, електричество и канализация в обособените квартали с концентрация на бедност.

Конкретни дейности за постигане на целите:

✓ Проучване на терените върху които са построени жилищата в ромските квартали с цел набелязване на мерки за съдействие по отношение установяване на устройствен статут на сградния фонд;

✓ Проучване на възможността и предприемане на действия от Община Правец за кандидатстване по проекти с цел подобряване на жилищните условия на лица и семейства в риск;

✓ Оценка на нуждите от подобряване състоянието на ромските махали по подобряване на техническата инфраструктура;

✓ Разработване на проектни предложения за реновиране на инфраструктурата за интегрирани здравно-социални и социални услуги в общността.

✓ Проучване на възможности чрез проекти за осигуряване на законен достъп до качествена вода, електричество и канализация в обособените квартали с концентрация на бедност.

5. ВЪРХОВЕНСТВО НА ЗАКОНА И НЕДИСКРИМИНАЦИЯ

Оперативна цел: Гарантиране правата на гражданите, с акцент върху жените и децата, защита на обществения ред, недопускане и противодействие на проявите на нетолерантност и на „език на омразата“.

Цели:

1. Повишаване гаранциите за ефективна защита на правата на българските граждани в уязвимо социално положение, принадлежащи към различни етнически групи.

2. Ефективно прилагане на политиките за интеграция на ромите за постигане на равенство, достойно съществуване и пълноценно участие в обществения живот.

3. Преодоляване на културните бариери в общуването и всякакви форми на дискриминационни нагласи.

4. Утвърждаване на толерантни междуетнически отношения чрез спорт.

5. Формиране на култура за равнопоставеност на ромските жени. Насърчаване на тяхното пълноценно индивидуално, социално и икономическо участие в обществения живот.

6. Предприемане на целенасочени мерки и иновативни интегрирани услуги за повишаване на родителския капацитет в подкрепа на уязвимите семейства, подобряване на родителската грижа и за защита правата на децата.

7. Увеличаване на усилията в борбата с трафика на хора чрез ефективно прилагане на заложеното в документите на ООН, Съвета на Европа и ЕС, и използване на съществуващите в ЕС инструменти.

Конкретни дейности за изпълнение на целите :

- ✓ Консултиране на жертви на насилие за техните права, оказване на психологическа подкрепа;
- ✓ Развитие и прилагане на модел на ефективно сътрудничество между държавни и общински структури /РУП, отдел “Закрила на детето”, местна власт/ и образователни институции, младежки организации, НПО и др;
- ✓ Превенция на рисковото поведение и зависимостите;
- ✓ Повишаване осведомеността на децата и на техните семейства относно правата на детето, насилието над децата и стимулиране на активното им участие в противодействие на насилието;
- ✓ Информиране на децата и семейства в риск за социалните услуги за подкрепа на територията на общината;
- ✓ Обучение на родителите на децата от ромската общност с цел засилване на родителската роля в процеса на възпитаване, образование и здравно развитие
- ✓ Повишаване на квалификацията на професионалистите, работещи с деца;
- ✓ Провеждане на информационна кампания сред младите хора по проблема за трафика на хора и деца и разпознаване на симптоми и белези на жертви на трафик на хора и начини за сигнализиране.

5. КУЛТУРА И МЕДИИ

Оперативна цел: Подобряване на условията за равнопоставен достъп на ромската общност до обществения културен живот, съхранение и популяризиране на ромската традиционна култура, развитие и популяризиране на творчеството като фактори за културна интеграция и социално сближаване. Преодоляване на езика на омразата и възпроизвеждането на предразсъдъци към ромите в медиите с оглед на изграждане на позитивен образ на общността.

Цели:

1. Съхраняване и популяризиране на традиционната култура на ромската общност, насърчаване на творческото развитие на представители на общността, стимулиране на ромската общност за активно участие в обществения културен живот и насърчаване на межкултурния диалог.

Конкретни дейности за постигане на целите:

- ✓ Стимулиране на ромската общност за активно участие в обществения културен живот и насърчаване на межкултурния диалог.
- ✓ Включване на ромите в дейността на читалищата чрез сформирани на музикални, танцови, театрални и други групи, отговарящи на техните интереси и стимулиране на таланти;
- ✓ Подпомагане участията на ромските деца в общински мероприятия и такива на областно и национално ниво;
- ✓ Отразяване на всички прояви и мероприятия, водещи до популяризиране на ромската култура и създаване на позитивна нагласа към ромската.

IV. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ:

В края на периода на Плана за действие очакваме:

- Повишено качество на образование на учениците в уязвимо социално-икономическо положение, които се самоопределят като роми и за ученици в сходна ситуация;
- Пълен обхват, включване и реинтеграция на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст от уязвими групи, включително роми.
- Ефективно взаимодействие „образователна институция – семейство“ с фокус върху родители от уязвими групи;
- Подобро майчино и детско здравеопазване в обособените уязвими етнически общности;
- Подобрен достъп до качествено обществено здравеопазване на лица, намиращи се в ситуация на бедност и социална уязвимост.
- Намалена безработица сред лица от ромската общност;
- Подобро жилищни условия, законен достъп до качествена вода, електричество и канализация в обособените квартали с концентрация на бедност
- Подобро инфраструктура за предоставяне на интегрирани здравно-социални и социални услуги в общността за уязвими групи
- Повишена правна култура сред общностите в уязвимо социално-икономическо положение/роми във връзка с правата и задълженията по отношение на образованието, здравеопазването, жилищните условия и заетостта
- Активно участие на ромската общност в общественния културен живот и насърчаване на межкултурния диалог.

V. МЕХАНИЗМИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ИНТЕГРАЦИОННАТА ПОЛИТИКА

Изпълнението на плана за интегриране на ромите в Община Плевен е съвместна задача на органите на местната власт, Д„СП”-Плевен, Д„БТ” - Плевен, РУП – Плевен, МКБПМН към община Плевен, училищата, детските градини, граждански организации и местния бизнес.

При изпълнението на Плана ще се съблюдава принципа на партньорство с местните общности и представители на ромската общност.

Финансирането на изпълнението на Плана ще се осъществява със средства от общинския бюджет, републиканския бюджет и средства от европейски фондове и национални програми.

VI. МОНИТОРИНГ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО

Целта на мониторинга е да следи за постигането на измерими резултати от дейността по изпълнението на Плана за действие. Натрупването на информация за резултатите от дейността е основата за извършването на оценка на изпълнението на Плана за действие.

Напредъкът по изпълнението на заложените дейности по приоритетите на Плана се

отчита в мониторингов доклад. Целта на мониторинга е чрез систематично събиране и анализиране на информация, да следи за постигането на измерими резултати от дейностите по изпълнението на мерките по плановия документ, както и активно да включи заинтересованите страни в осъществяването на оценката и наблюдението. Мониторингът изгражда капацитет за създаване, реализиране и изпълнение на качествени политики при оптимално съчетание на резултати с ресурси.

Изпълнението на заложените дейности по приоритетите на плана се отчита пред Общинския съвет на Община Правец.

VII. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Постигането на равенство, приобщаване и участие на ромите изисква сътрудничество на всички пряко ангажирани институции на национално, регионално и местно ниво в партньорство с гражданското общество и пълноценно участие на ромите в този процес. За да се реализира реален напредък до 2030 г., в който ромските общности в цялото си многообразие имат равни възможности и равно участие във всички сфери на живота се изискват съвместни действия от всички участници в процеса. За изпълнението на Плана за действие на община Правец в изпълнение на областната стратегия за приобщаване на българските граждани от ромски произход и други граждани в уязвимо социално положение, живеещи в сходна на ромите ситуация от съществено значение е сътрудничеството на всички пряко ангажирани институции на местно ниво с представители на неправителствени организации и на ромската общност.

Настоящият Общински план за действие за равенство, приобщаване и участие на ромите 2024 г. е отворен документ и дейностите, заложи в него ще бъдат адаптирани и допълвани в зависимост от настъпващи промени и обстоятелства във времето за изпълнение на Общинския план за развитие на Община Правец.

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ ЗА ПЕРИОДА 2024 Г.

ПРИОРИТЕТ „ОБРАЗОВАНИЕ“

Оперативна цел: Създаване на условия за осъществяване на качествено и приобщаващо образование, както и за образователна интеграция и интеркултурно образование за деца и ученици, в т.ч. за уязвими групи, включително роми.

Цел 1. Ефективен обхват, включване и реинтеграция на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст от уязвими групи, включително роми.						
№	Мерки	Дейности	Отговор- на институ- ция	Източник на финансира- не	Срок	Индикатори
1.	Обхващане на деца от уязвими групи, включително роми, във форми на образование и грижи в ранна детска възраст и осигуряване на непрекъснатост на обучението в задължително предучилищно образование за 4-5-и и 6-годишните деца.	Пълно обхващане на 4, 5 и 6 годишните в подготвителни групи към ДГ и училища;	Общината Училища та Детските градини	Средства от държавни я бюджет Средства от ОП НОИР ОП РЧР	2024 одина	Брой деца с осигурен безплатен достъп до детски градини, в това число деца, подлежащи на задължително предучилищно образование, включително от уязвими групи, в това число роми.
2.	Осигуряване на непосредствен и непрекъснат достъп до образователната система на деца и ученици, в задължителна предучилищна и училищна възраст чрез дейностите по Механизма за съвместна работа на институциите по обхващане, включване и предотвратяване на отпадането от образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст	1. Реализиране на дейности за намаляване на отпадането на ромските деца от училище. 2. Осигуряване на редовна посещаемост и задържане в училищата чрез регулярно посещение на екипите за обхват.	Училища и ДГ	Държавни я бюджет	2024 година	Брой ученици с осигурен безплатен достъп до училище, включително от уязвими групи, в това число роми. Коефициент на обхванатите деца и ученици в предучилищна и училищна възраст

3.	Интегрирани дейности за образователна интеграция на деца и ученици от етническите общности в уязвимо положение чрез осигуряване на ефективен процес на обхват, включване и реинтеграция в образователната система.	1.Пълен обхват на деца между 3- и 6/7-годишна възраст в детските градини. Изпълнение на мерките за обхващане и задържане на деца от детските градини от етническите общности в образователната система; 2.Провеждане на информационни кампании за привличане на завършили средно или висше образование младежи от уязвими етнически общности като доброволци за работа с деца в риск от отпадане или отпаднали от училище 3. Кариерно консултиране и ориентиране на учениците в зависимост от потребностите, интересите, способностите, предпочитанията и ценностите за продължаване на образованието си в средни и висши училища.	Училища и ДГ Община	По програми	2024 година	1.Брой деца между 3- и 6/7-годишна възраст от етническите общности в детски градини, за които се изпълняват мерки за попълно обхващане и задържането им в образователната система; 2.Брой ученици от етническите общности с подобрени образователни резултати; 3. Брой деца и ученици, реинтегрирани в образователната система 4.Брой ученици от етническите общности в социално уязвимо положение, подкрепени за продължаване на образованието им в гимназиален етап 5.Брой ученици от гимназиална степен, включени в дейности за информиране, мотивиране и подготовка за продължаване на образованието си във висши училища
----	--	---	------------------------	-------------	-------------	---

Цел 2. Осигуряване на условия за осъществяване на приобщаващо образование и образователна интеграция на деца и ученици от уязвими групи, включително роми.

№	Мерки	Дейности	Отговор-на институ-ция	Източник на финансира-не	Индика-тори	Мерки
1.	Осъществяване на допълнителни модули по български език за	Провеждане на допълнителни занимания по български език	Училища и ДГ	Със средства	2023-2024	Брой деца от уязвими групи, които не владеят добре

	деца, чийто майчин език е различен от българския, с цел преодоляване на съществуващи и последващи обучителни затруднения, породени от невладеене на българския език	за деца и ученици, чийто майчин език е различен от българския		от държавния бюджет за допълнително финансиране за работа с деца и ученици от уязвими групи	уч. година	български език, включени в модули за допълнително обучение; Брой детски градини, в които е провеждано обучение чрез допълнителни модули по български език
2.	Осигуряване на допълнително обучение по учебни предмети, включително през ваканциите, за преодоляване на пропуски в овладяване на учебното съдържание, както и за успешно представяне на НВО и ДЗИ за ученици от уязвими групи, в това число роми.	Разработване на програми и организиране на допълнителни занимания, включително през ваканциите за подкрепа на ученици за ДЗИ.	Училища и ДГ	Със средства от държавния бюджет	2023-2024 уч. година	Брой ученици в риск от отпадане от образование, включени в допълнително обучение Брой ученици от уязвими групи, подкрепени за НВО и ДЗИ и положили успешно НВО и ДЗИ
3.	Реализиране на интегрирани дейности за образователна интеграция на деца и ученици от етническите общности в уязвимо положение чрез осигуряване на ефективен процес на обхват, включване и реинтеграция в образователната система.	1.Прилагане на разнообразни форми и програми за работа с деца с трудности и дефицити в обучението и отпаднали от училище с цел тяхната 2.Осигуряване на редовна посещаемост и задържане в училищата чрез изготвяне на индивидуални програми за децата, застрашени от	Училища и ДГ	Със средства от държавния бюджет	2023-2024 уч. година	1. Брой дейности за задържане и връщане на отпадналите ученици в училище и подобряване на образователните им резултати; 2. Брой ученици от етническите общности с подобрени образователни резултати; 3.Брой ученици от етническите общности в социално уязвимо положение, подкрепени за

		отпадане; 3.Осигуряване на целодневно обучение 4. Прилагане на разнообразни форми и програми за работа с деца с трудности и дефицити в обучението-занимания по интереси, клубни дейности и др. 5. Кариерно консултиране и ориентиране на учениците в зависимост от потребностите, интересите, способностите, предпочитанията и ценностите				продължаване на образованието им в гимназиален етап; 4.Брой ученици от гимназиална степен, включени в дейности за информиране, мотивиране и подготовка за продължаване на образованието си във висши училища;
--	--	--	--	--	--	--

Цел 3. Повишаване на качеството на образование в детски градини и училища с концентрация на деца и ученици от уязвими групи, включително роми

№	Мерки	Дейности	Отговор- на институ- ция	Източник на финансира- не	Индика- тори	Мерки
1.	Осигуряване на подходяща подкрепа на образователни институции с концентрация на деца и ученици от уязвими групи спрямо установените потребности, вкл. за назначаване на образователен медиатор и социален работник.	Насърчаване на образователните институции да ангажират образователни медиатори или помощник на учителя в процеса за приобщаване на ученици и родители към детската градина или училище.	Училища и ДГ	Със средства от държавния бюджет за допълнително финансиране за	2023-2024 уч. година	1.Брой образователни институции, за които са осигурени целеви средства за работа с деца и ученици от уязвими групи 2.Брой обучени образователни медиатори и/или социални работници

				работа с деца и ученици от уязвими групи по чл. 282, ал. 14 от ЗПУО.		
2.	Повишаване квалификацията на педагогическите специалисти за прилагане на диференциран подход при обучението на учениците, които имат пропуски или срещат затруднения при овладяването на учебното съдържание чрез използване на Инструментариум за ранно идентифициране на ученици в риск от преждевременно напускане на образователната система и за диференциран подход при определяне на потребностите им от предоставяне на индивидуална подкрепа.	Стимулиране на учителите да повишават квалификацията си за работа в мултикултурна среда и участието им в обучения за прилагане на Инструментариум за ранно идентифициране на ученици в риск от преждевременно напускане на образователната система	Училища и ДГ	Със средства от държавния бюджет	2023-2024 уч. година	Брой педагогически специалисти, включени в изпълнение на дейности за ефективна реинтеграция на деца и ученици, върнати в образователната система;
3.	Реализиране на иновативни практики, свързани с повишаване качеството на образователния процес за деца и ученици от уязвими групи, включително роми, в това число за работа с родители,	Разработване на презентации и разпространение на добрите практики Обмен с други общини	Училища и ДГ	Със средства от държавния бюджет	2023-2024 уч. година	Брой реализирани инициативи, добри практики

Цел 4. Преодоляване на процесите на обособяване (т.н. сегрегация и вторична сегрегация) в детски градини и училища чрез образователни мерки за десегрегация.

№	Мерки	Дейности	Отговор- на институ- ция	Източник на финансира- не	Индика- тори	Мерки
1.	Реализиране на дейности за образователна десегрегация и превенция за недопускане на вторична сегрегация.	1.Осигуряване на безплатни пособия и материали, както и на безплатен транспорт за деца в задължително предучилищно образование и за ученици, посещаващи сегрегирани образователни институции, за обучение, възпитание и социализация в несегрегирани приемни такива. 2.Провеждане на мотивационни дейности, свързани със задържането на децата и учениците в образователната система 3.Ангажиране на родители в съвместни дейности на ДГ или училището, включително и по проекти. 4.Включване на медиатори и непедагогически персонал в мотивационни дейности	Училища и ДГ	Държавния бюджет ПРЧР ЦОИДУЕ М, НП	2023-2024 уч. година	1.Брой деца и ученици, за които е осигурен безплатен транспорт в рамките на населеното им място; 2. Брой деца в задължително предучилищно образование и ученици до VII клас, включени в процеса на образователна десегрегация и превенция за недопускане на вторична сегрегация и за които са осигурени учебни пособия и материали; 3. Брой мотивационни дейности, свързани с десегрегационните процеси и задържането на децата и учениците в образователната система; 4. Брой родители, включени по проекта и участвали в проектните дейности с цел повишаване на мотивацията им да записват децата на детска градина и училище; 5. Брой образователни медиатори и друг непедагогически персонал, включени в проектните дейности; 6. Брой реализирани дейности с родители, деца и ученици и

		превенция за недопускане вторична сегрегация.				представители на институции за изграждане на образователна и обществена среда, осигуряваща ефективен процес на десегрегация и превенция за недопускане на вторична сегрегация.
--	--	--	--	--	--	--

Цел 5. Съхраняване и развиване на културната идентичност на децата и учениците с различни етнокултурни маркери, включително роми чрез утвърждаване на интеркултурното образование, като неотменна част от процеса на модернизация на българската образователна система

№	Мерки	Дейности	Отговор- на институ- ция	Източник на финансира- не	Индика- тори	Мерки
1.	Реализиране на форми на взаимодействие между децата и учениците от различен етнически произход за утвърждаване на межкултурните ценности и многообразието в образователната среда с цел изграждане и възпитаване у подрастващите на социокултурен модел на поведение, основан на поведенчески модели за хуманизъм и толерантност.	1.Провеждане на занимания по интереси, насочени към усвояване на знания с елементи на гражданско образование; 2.Въвеждане на форми за интеркултурно образование и организиране на мероприятия, на които се представя културната идентичност на ромската общност; 3.Организиране на мероприятия и събития за ангажиране на педагогически специалисти в дейности по преодоляване на негативни стереотипи и нагласи.	Училища и ДГ	Със средства от държавния бюджет Национални програми	2023-2024 уч. година	1. Брой деца и ученици от мнозинството и от етническите общности, които са се включили в дейности по преодоляване на негативни стереотипи и дискриминационни нагласи; 2. Брой учители, директори и други педагогически специалисти, които са се включили в дейности по преодоляване на негативни стереотипи и дискриминационни нагласи; 3. Брой проведени занимания по интереси, насочени към усвояване на знания с елементи на гражданско образование; 4. Брой въведени форми за интеркултурно образование в държавните и общинските детски градини, училища.

Цел 6. Ефективно взаимодействие „образователна институция – семейство“ с фокус върху родители от уязвими групи, включително роми, за повишаване значимостта на образованието чрез промяна на нагласите.

№	Мерки	Дейности	Отговор- на институ- ция	Източник на финансира- не	Индика- тори	Мерки
1.	Осъществяване на дейности за приобщаване на родители от уязвими групи, включително роми, към училищния живот и мотивирането им за образованието на техните деца.	Организиране на съвместни дейности с родители за активното им участие в живота на училището	Община Правец Училища и ДГ	Със сред- ства от държавния бюджет НП, ЦОУДУЕМ	2023- 2024 уч. година	Брой осъществени дейности за взаимодействие с родители
2.	Включване на родители на деца и ученици в групи за психолого-педагогическо консултиране и подкрепа за приобщаване към образователната среда.	Организиране на беседи и консултации за родителите от етническите малцинства за психолого-педагогическо и социално-комуникативно приобщаване към образователната среда	Община Правец Училища и ДГ	ОП РЧР НП	2023- 2024 уч. година	Брой организирани дейности за родителите от етническите малцинства за психолого-педагогическо и социално-комуникативно приобщаване към образователната среда;

Цел 7. Насърчаване на участието на лица от уязвими групи, включително роми, в продължаващо образование и/или професионална квалификация и/или висше образование.

№	Мерки	Дейности	Отговор- на институ- ция	Източник на финансира- не	Индика- тори	Мерки
1.	Мотивиране на лица от етноса за придобиване на професионална квалификация за длъжностите образователен медиатор и социален работник в образованието за назначени на тези длъжности лица в образователните институции.	Включване на медиатори в квалификационни форми	Община Правец	Бюджет	2023- 2024 уч. година	Брой лица, придобили професионална квалификация за длъжностите образователен медиатор или социален работник

ПРИОРИТЕТ „ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ“

Оперативна цел: Осигуряване на равен достъп до качествено обществено здравеопазване и подобряване на здравословното състояние на населението в обособените уязвими общности, с концентрация на бедност

Цел 1: Подобряване на майчиното и детското здравеопазване в обособените уязвими общности, с концентрация на бедност						
№	Мерки	Дейности	Отговорна институция	Източник на финансиране	Срок	Индикатори
1.	Повишаване на обхвата на деца без общопрактикуващи лекари открити от здравните медиатори.	Мобилизиране на работещите в общинските структури и по проекти, медицинските специалисти, социални работници, медиатори и др. за издирване на деца без лични лекари	Община Правец	Средства по оперативни и национални програми	текущ	Брой регистрирани деца, без лични лекари
2.	Провеждане на разяснителни кампании за необходимостта от ваксиниране на населението със задължителните имунизации по Националния имунизационен календар и за ползите от препоръчителните имунизации.	Провеждане беседи и разговори с младите майки за значението на имунизациите и мотивирането им за редовното им прилагане, съгласно Националния имунизационен календар;	Община Правец, РЗИ	Средства по оперативни и национални програми	текущ	Брой проведени кампании за разясняване на необходимостта от ваксиниране на населението със задължителните имунизации по Националния имунизационен календар и за ползите от препоръчителните имунизации.

Цел 2: Подобряване на достъпа до качествено обществено здравеопазване на лица, намиращи се в ситуация на бедност и социална уязвимост						
№	Мерки	Дейности	Отговорна институция	Източник на финансиране	Срок	Индикатори
1.	Повишаване на здравните знания и информираността на ромското население	1. Организиране на здравно-образователни мероприятия с лица от ромски произход относно значението на профилактичните прегледи за опазване здравето на населението 2. Обучителни беседи и презентации, прожектиране на здравно-образователни филми за превенция на най-разпространените рискови фактори - тютюнопушене, злоупотреба с алкохол и психоактивни вещества, нездравословно хранене и др.	Община Правец. РЗИ	Средства по оперативни и национални програми	текущ	Брой проведени мероприятия
2.	Подобряване на здравната помощ за децата в предучилищна и училищна възраст	1. Обновяване и поддържане на здравни кабинети в училищата и детските градини	МЗ, Община Правец	Средства от общинския бюджет	текущ	Брой деца, обслужвани в здравни кабинети
Цел 3: Намаляване на стигмата и дискриминацията на хора от уязвими групи						
№	Мерки	Дейности	Отговорна институция	Източник на финансиране	Срок	Индикатори
1	Осъществяване на информационни кампании за превенция за ХИВ/СПИН, СПИ,	1. Запознаване с начините за предпазване с най-разпространените инфекциозни болести - хепатит,	РЗИ, медицинските специалисти в училищата	Не се изисква	текущ	Брой проведени кампании за предоставяне на нископрагови и мобилни услуги за превенция за ХИВ/СПИН, СПИ, вирусни

	вирусни хепатити и туберкулоза.	туберкулоза, чревни инфекции и др. и социално значими заболявания - сърдечно-съдови, мозъчно съдови и др. 2. Организиране на обучителни курсове с млади хора от ромски произход, както и с техните родители относно ранните бракове, начини за предпазване от ранна и нежелана бременност, профилактика на СПИН и др.	и детските градини			хепатити и туберкулоза.
Цел 5: Осигуряване на устойчиво изпълнение на политиката по предпазване от ваксинапредотвратими заразни заболявания с цел повишаване на обхвата на подлежащите лица по националния имунизационен календар целевите групи по националните ваксинационни програми и поддържане на висок имунизационен обхват						
№	Мерки	Дейности	Отговорна институция	Източник на финансиране	Срок	Индикатори
1.	Разяснителни кампании за необходимостта от ваксиниране на населението със задължителните имунизации по Националния имунизационен календар и за ползите от препоръчителните имунизации.	Провеждане на разяснителни кампании за необходимостта от ваксиниране на населението със задължителните имунизации по Националния имунизационен календар и за ползите от препоръчителните имунизации.	РЗИ Здравни медиатори, Общини	Не се изисква	текущ	Брой проведени кампании за разясняване на необходимостта от ваксиниране на населението със задължителните имунизации по Националния имунизационен календар и за ползите от препоръчителните имунизации.

ПРИОРИТЕТ „ЗАЕТОСТ“

Оперативна цел: Равнопоставен достъп и подобряване реализацията на ромите на пазара на труда и повишаване на дела на заетите сред тях; намаляване на социалните неравенства и активното им социално приобщаване

Цел 1. Насърчаване на заетостта чрез мотивиране, професионално ориентиране и обучение на безработни лица						
№	Мерки	Дейности	Отговорна институция	Източник на финансиране	Срок	Индикатори
1.	Мотивиране за активно поведение на пазара на труда/за търсене на работа	1. Издирване, информиране, консултиране, провокиране на активно поведение на пазара на труда и насочване към работодател. Провеждане на изнесени ателиета за търсене на работа на трайно безработни лица.	Д БТ“ Община Правец	Средства по оперативни и национални програми	текущ	Брой лица мотивирани за активно поведение на пазара на труда/за търсене на работа
2.	Организиране на обучение за придобиване на професионална квалификация и/или на ключова компетентност	2. Предоставяне на обучение за придобиване на професионална квалификация	Д БТ“ Община Правец	Средства по оперативни и национални програми	текущ	Брой лица, включени в обучение за придобиване на професионална квалификация и/или ключова компетентност
Цел 2: Насърчаване на социалния и гражданския диалог в подкрепа на трудовата реализация на ромите						
№	Мерки	Дейности	Отговорна институция	Източник на финансиране	Срок	Индикатори
1.	Подкрепа за провеждане на инициативи и кампании с ромски организации на местно и национално ниво за насърчаване на заетостта	1. Подпомагане на АЗ чрез организиране на информационни кампании и срещи с ромски лидери и организации по места	АЗ Община Правец	ДБ и ПРЧР 2021-2027 г.	текущ	Брой срещи на представители на ДБТ с ромски лидери и организации по места

2.	Насърчаване на заетостта, вкл. чрез предприемачество на безработни самоопределили се като роми, чрез включване в програми	1.Подпомагане на АЗ чрез организиране на информационни кампании	АЗ Община Правец	ДБ и ПРЧР 2021-2027 г.	текущ	Брой лица с осигурена субсидирана заетост
----	---	---	------------------------	---------------------------	-------	---

Цел 3: Активиране на безработни в неравностойно положение на пазара на труда и икономически неактивни лица, чрез насърчаване на трудовото медиаторство и предоставяне на интегрирани услуги по заетост и социално подпомагане

№	Мерки	Дейности	Отговор на институция	Източник на финансиране	Срок	Индикатори
1.	Активиране на икономически неактивни лица чрез трудово медиаторство	1.Оказване на съдействие в организирането на кампании	АЗ, Община Правец	ДБ	текущ	Брой лица с осигурена заетост като трудови посредници от ромски произход
2.	Инициативи, насърчаващи активирането на безработни и икономически неактивни лица	2.Съдействие на АЗ в организацията на инициативи за насърчаване търсенето на работа	АЗ, Община Правец	Не се изисква	текущ	Брой лица, започнали работа в резултат от проведени трудови борси, дни на работодателя и мобилни бюра по труда

ПРИОРИТЕТ „ЖИЛИШНИ УСЛОВИЯ“

Оперативна цел: Подобряване на жилищните условия, включително и на прилежащата техническа инфраструктура и инфраструктура за публични услуги

Цел 1.Осигуряване на условия за придобиване на финансово достъпни жилища и условия за въвеждане на алтернативни модели на социални жилища за домакинства от зоните с концентрация на бедност.

№	Мерки	Дейности	Отгово рна институ ция	Източник на финансиране	Срок	Индикатори
1.	Подобряване на жилищните условия в квартали с компактно ромско и друго живеещо при подобни условия население – преодоляване на пренаселване на жилища, работа за постигане енергоспестяване, чрез качествена топлоизолация и алтернативни източници на енергия и отопление.	1.Проучване на статута на изградения сграден фонд и оземляване на ромите и подкрепа на семействата от ромските квартали .	Община Правец	Общински бюджет Оперативни програми	текущ	Брой подкрепени семейства и брой подобрени жилищни условия в ромски квартали.

Цел 2. Изграждане/реновиране на инфраструктура за предоставяне на интегрирани здравно-социални и социални услуги в общността за уязвими групи.

№	Мерки	Дейности	Отговор- на институ- ция	Източник на финансиране	Срок	Индикатори
1.	Развитие на инфраструктура за предоставяне на интегрирани здравно-социални и социални услуги в общността за уязвими групи	1. Разработване на проектни предложения за реновиране на инфраструктурата за интегрирани здравно-социални и социални услуги в общността	Община Правец	Средства по оперативни програми	текущ	Брой на лицата, които използват нова или реновирана инфраструктура за интегрирани здравно-социални услуги в общността/годишно

Цел 3: Реконструкция на обекти на социалната инфраструктура за целите на образованието, културата и др.						
№	Мерки	Дейности	Отговор- на институ- ция	Източник на финансиране	Срок	Индикатори
1.	Подкрепа при развитието на образователна, културна, спортна инфраструктура и насърчаване на публично-частното партньорство	1. Разработване на проектни предложения за реновиране на материалната база, ползвана от образователни и културни институции и за спортна дейност;	Община Правец	Средства по оперативни програми, общински бюджет	текущ	Брой на лицата, които използват нова или реновирана инфраструктура в сферата на образованието, културата и спорта
Цел 4. Разширяване на законния достъп до качествена вода, електричество и канализация в обособените квартали с концентрация на бедност.						
№	Мерки	Дейности	Отговор- на институ- ция	Източник на финансиране	Индикатори	
1.	Подкрепа за осигуряването на законен достъп до качествена вода, електричество и канализация в обособените квартали с концентрация на бедност.	1.Участие в проекти за подsigуряване, изграждане и подновяване на В и К	Община Правец	Средства по оперативни програми, общински бюджет	Подобрен достъп до В и К	

ПРИОРИТЕТ „ВЪРХОВЕНСТВО НА ЗАКОНА И НЕДИСКРИМИНАЦИЯ“

Оперативна цел: Гарантиране правата на гражданите, с акцент върху жените и децата, защита на общественя ред, недопускане и противодействие на проявите на нетолерантност и на “език на омразата”.

Цел 1. Повишаване гаранциите за ефективна защита на правата на българските граждани в уязвимо социално положение, принадлежащи към различни етнически групи. Ефективно прилагане на политиките за интеграция на ромите за постигане на равенство, достойно съществуване и пълноценно участие в общественя живот.					
№	Мерки	Дейности	Отговор-на инсти-туция	Източник на финансиране	Индикатори
1.	1.Разширени услуги за първична правна помощ от адвокати-консултации и правни съвети: 2. Изработване на координационен механизъм на местно ниво в защита на жертви на домашно насилие и насилие на полов признак.	1.Консултиране на жертви на насилие за техните права. 2.Оказване на психологическа подкрепа; 3.Организиране и провеждане на информационни кампании и дискусии в гимназиите по теми за домашното насилие и насилието, основано на полов признак. 4. Информиране и консултиране на деца и техните семейства относно правата на детето.	Община Правец МКБПП МН	Средства по оперативни програми, Бюджет на МКБППМН	Брой на жертвите на насилие, получили помощ.
Цел 2. Повишаване на институционалната култура и експертния капацитет на публичните институции (в т.ч. национална и местна администрация, съд, прокуратура и органи на МВР) по отношение на политиките за разнообразие, равнопоставеност, достойнство и основни човешки права на ЕС. Преодоляване на културните бариери в общуването и всякакви форми на дискриминационни нагласи.					
№	Мерки	Дейности	Отговор на институ-ция	Източник на финансиране	Индикатори
1.	Проведени кампании за повишаване на осведомеността относно домашното насилие и насилието, основано на признак “пол”	1. Организиране на кампании за повишаване на осведомеността относно домашното насилие и насилието, основано на признак „пол“ (вкл.	МКБПП МН	Бюджет на МКБППМН; Средства по оперативни и национални програми	1. Брой ученици, участвали в кампании за повишаване на осведомеността относно домашното насилие и насилието, основано на признак „пол“ (вкл. представители на уязвимите групи в т.ч. роми)

		представители на уязвимите групи в т.ч. роми			2. Брой проведени кампании за повишаване на осведомеността относно домашното насилие и насилието, основано на полов признак
--	--	--	--	--	---

Цел 3: Формиране на култура за равнопоставеност на ромските жени. Насърчаване на тяхното пълноценно индивидуално, социално и икономическо участие в общественния живот

№	Мерки	Дейности	Отговор на институция	Източник на финансиране	Индикатори
1.	Повишаване информираността на ромските жени по въпросите за равнопоставеността на ромските жени в българското общество	1.Организиране и провеждане на общински семинари/кръгли маси по въпросите за равнопоставеността на ромските жени в българското общество	Община Правец МКБПП МН	Средства по програми; Общински бюджет	Брой проведени семинари Брой участници

Цел 4: : Предприемане на целенасочени мерки и иновативни интегрирани услуги за повишаване на родителския капацитет в подкрепа на уязвимите семейства, подобряване на родителската грижа и за защита правата на децата

№	Мерки	Дейности	Отговор на институция	Източник на финансиране	Индикатори
1.	Повишаване на информираността на децата и техните семейства относно правата на детето, регламентирани в Конвенцията на ООН за правата на детето и Закона за закрила на детето и за съществуващите социални услуги за подкрепа в общността	1. Обучение по права на човека и права на детето в училище; 2. Информирание на децата и семейства в риск за социалните услуги за подкрепа на територията на общината	Община Правец, О“ЗД“ Училища	Средства по програми; Общински бюджет	Брой проведени беседи с представители на ромската общност, вкл. деца
2.	Повишаване на информираността на децата и техните семейства	1. Обучение на родителите на децата от ромската общност с цел засилване	Община Правец	Средства по оперативни и	Брой проведени обучения

	относно съществуващи механизми за информиране и превенция на насилието сред и срещу деца.	на родителската роля в процеса на възпитаване, образование и здравно развитие	По проект9	национални програми; Общински бюджет	
3.	Промотиране на НТЛД 116 111. Информирание и консултиране на семейства	1.Провеждане на информационни кампании за популяризиране на НТЛД 116 111 2.Консултиране и оказване на подкрепа на децата и техните семейства	Община Правец, О“ЗД“	Средства по оперативни и национални програми; Общински бюджет	Брой консултации, брой промотиране
4.	Мониторинг и контрол по спазване правата на детето в образователни институции, лечебни заведения, специализирани институции за деца и социални услуги, с цел недопускане на дискриминация и гарантиране правата на децата	1. Извършване на проверки в образователни институции и социални услуги с цел недопускане на дискриминация;	Община Правец, О“ЗД“	Не се изисква	Брой извършени проверки в образователни институции, лечебни заведения и социални услуги

Цел 5. Повишаване на гражданското участие и информираност за гражданските права и задължения на лицата, живеещи в зоните с концентрация на бедност

№	Мерки	Дейности	Отговор на институция	Източник на финансиране	Индикатори
1.	Дейности по предотвратяването и противодействието на противообществените прояви на малолетните и непълнолетните	1. Организиране на събития , насочени към предотвратяването и противодействието на противообществените прояви на малолетните и непълнолетните	Община Правец МКБПП МН	Бюджет на МКБППМН; Средства по оперативни и национални програми	Брой работни срещи събития за предотвратяване и противодействие на противообществените прояви

Цел 6. Увеличаване на усилията в борбата с трафика на хора чрез ефективно прилагане на заложеното в документите на ООН, СЕ и ЕС и използване на съществуващите в ЕС инструменти					
№	Мерки	Дейности	Отговор на институция	Източник на финансиране	Индикатори
1.	Превенция и противодействие на всички форми на трафик на хора чрез провеждане на обучения в училища, в които учат деца от ромски произход.	1.Организиране на обучения за превенция и противодействие на всички форми на трафик на хора	МВР училища	Държавен бюджет	Брой проведени обучения за превенция и противодействие на всички форми на трафик на хора Брой обучени ученици
Цел 7 Решаване на проблема с липсата на документи за самоличност и правния статут на български граждани от уязвими общности, в т.ч. и роми.					
№	Мерки	Дейности	Отговор на институция	Източник на финансиране	Индикатори
1.	Дейности, насочени към снабдяване с документи за самоличност на български граждани от уязвими общности, в т.ч. и роми	1.Подпомагане процеса по снабдяване с документи за самоличност на български граждани от уязвими общности, в т.ч. и роми	МВР, ГРАО	Не се изисква	Брой лица, снабдени с лични карти
Цел 8: Утвърждаване на толерантни междуетнически отношения чрез спорт					
№	Мерки	Дейности	Отговор на институция	Източник на финансиране	Индикатори
1.	Утвърждаване на толерантни междуетнически отношения чрез спорт	1.Провеждане на спортни събития под наслов „Толерантност и спорт“	Община, училища МКБПП МН	Държавен бюджет НП	Брой участници в спорните инициативи

ПРИОРИТЕТ „КУЛТУРА И МЕДИИ“

Оперативна цел: Подобряване на условията за равнопоставен достъп на ромската общност до обществения културен живот, съхранение и популяризиране на ромската традиционна култура, развитие и популяризиране на творчеството като фактори за културна интеграция и социално сближаване. Преодоляване на езика на омразата и възпроизвеждането на предразсъдъци към ромите в медиите с оглед на изграждане на позитивен образ на общността

Цел: Съхраняване и популяризиране на традиционната култура на ромската общност, насърчаване на творческото развитие на представители на общността, стимулиране на ромската общност за активно участие в обществения културен живот и насърчаване на межкултурния диалог					
№	Мерки	Дейности	Отговорна институция	Източник на финансиране	Индикатори
1.	Включване на ромите и стимулиране на ромската активност в обществено културния живот на общината	1. Провеждане на благотворителни концерти и инициативи за общността; 2. Включване на ромите в дейността на читалищата чрез откриване на музикални, театрални и други групи, отговарящи на техните интереси 3. Стимулиране на талантиливи деца от етносите и насърчаване участието им в читалищната дейност 4. Подпомагане участията на ромските деца в общински мероприятия и такива на областно и национално ниво.	Община Правец Читалища Училища	Национални програми Държавен бюджет	Брой мероприятия Брой участници
2.	Подкрепа на традиционни ромски празници. Съхраняване и развитие на културните обичаи на малцинствените общности	1. Организиране и провеждане на традиционни ромски празници; 2. Формиране на групи за изучаване фолклор на етносите;	Читалища Училища	Национални програми ЦОИДУЕМ Държавен бюджет	Брой мероприятия Брой участници
3.	Създаване на условия за равнопоставено представяне на постиженията на ромската общност	3. Отразяване на всички прояви и мероприятия, водещи до популяризиране на ромската култура и създаване на позитивна нагласа към ромската общност в местните и регионални медии	Община Правец Читалища Училища	Не се изисква	Брой публикации

